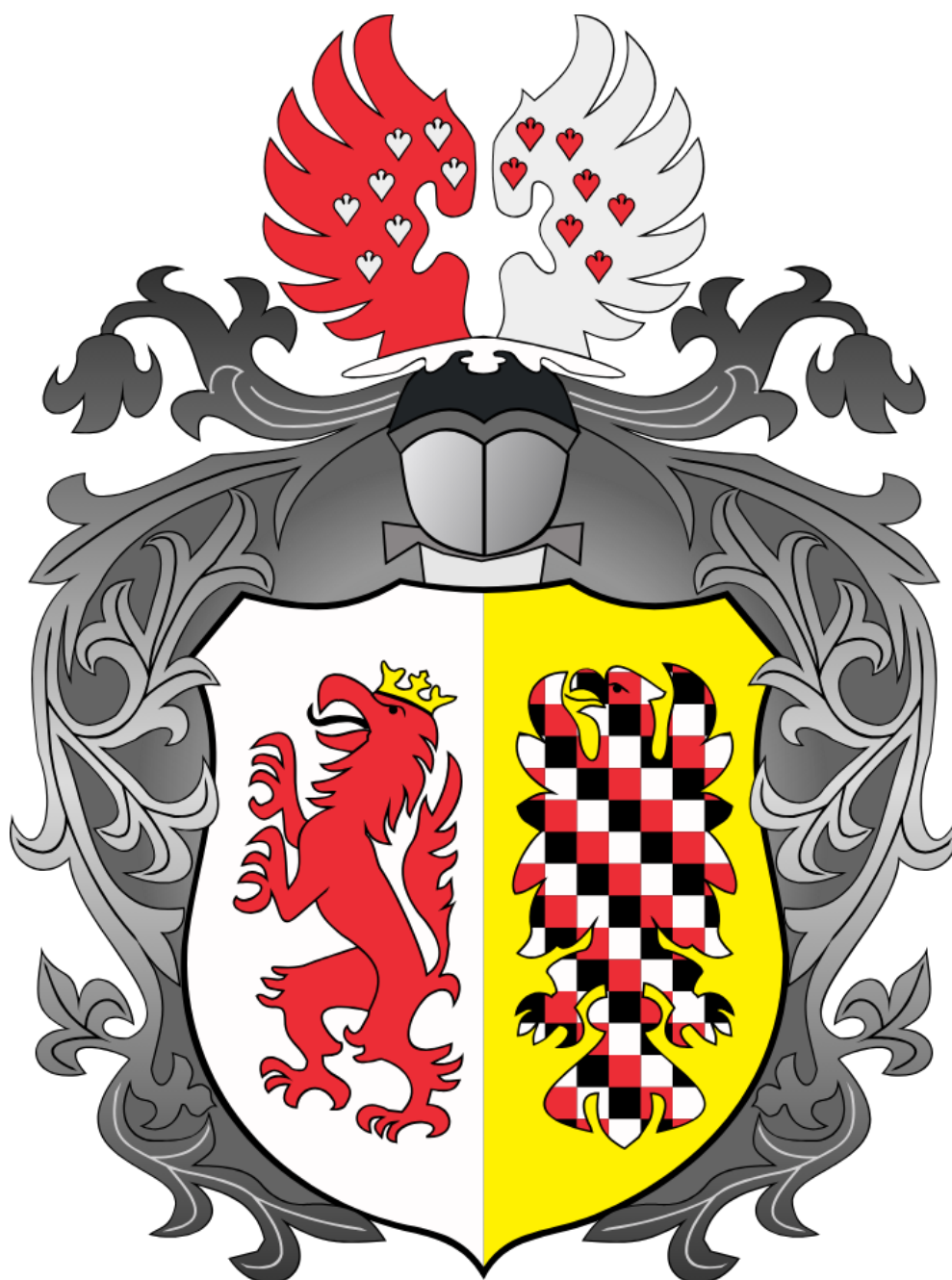

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
GMINA I MIASTO LWÓWEK ŚLĄSKI
NA LATA 2024-2033

Opracowane przez:

www.centrumfunduszyue.pl

SPIS TREŚCI

1.	Wprowadzenie	4
2.	Słownik skrótów	5
3.	Społeczno-gospodarcze uwarunkowania Strategii	5
3.1.	Charakterystyka gminy	5
3.2.	Wyniki badania	8
3.3.	Podmioty gospodarcze	22
3.4.	Poziom życia ludności	23
3.5.	Rodziny.....	26
3.6.	Zasoby i warunki mieszkaniowe	28
3.7.	Demografia.....	31
3.8.	Bezrobocie i rynek pracy	32
3.9.	Edukacja i wychowanie	34
3.10.	Organizacje pozarządowe	36
3.11.	Charakterystyka systemu pomocy społecznej	37
3.12.	Bezpieczeństwo publiczne	39
3.13.	Infrastruktura pomocy społecznej.....	40
4.	Diagnoza sytuacji społecznej	42
4.1.	Ubóstwo, bezdomność i bezrobocie	42
4.2.	Niepełnosprawność i inne choroby	44
4.3.	Przemoc w rodzinie	45
4.4.	Ochrona macierzyństwa lub wielodzietności	46
4.5.	Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych.	47
4.6.	Trudność w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą	48
4.7.	Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	49
4.8.	Alkoholizm lub narkomania	49
4.9.	Kłęsa żywiołowa lub ekologiczna, zdarzenia losowe i sytuacje kryzysowe.....	51
4.10.	Podsumowanie	51
5.	Analiza SWOT.....	54
6.	Cel Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej Lwówek Śląski	56
7.	Cele strategii w latach 2024-2033	56
8.	System wdrażania, ewaluacji i monitoringu Strategii	64

1. Wprowadzenie

Niniejszy dokument pt.: „Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gmina i Miasto Lwówek Śląski na lata 2024-2033” (dalej: Strategia) przedstawia koncepcję działań, które mają prowadzić do racjonalizacji lokalnej polityki społecznej, skupiając się na zagrożeniach społecznych. Opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych jest nakazana gminom poprzez art. 16b ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych stanowi podstawę do realizacji działań społecznych przez samorząd terytorialny Gminy Lwówek Śląski, jego jednostki organizacyjne oraz partnerów społecznych. Przedstawienie perspektyw dotyczących tej strategii może być narzędziem ułatwiającym rozwiązywanie problemów lub wskazującym odpowiednie kierunki działań. Informacje zawarte w strategii, prezentowane za pomocą wykresów, danych liczbowych, tabel, map czy opisów problemów, umożliwiają wskazanie możliwych do przyjęcia obecnie i w przyszłości niezbędnych rozwiązań. To zestawienie danych pozwala na identyfikację potrzebnych działań dostosowanych do potrzeb społeczności.

Ogólnym celem, jaki przyświeca strategii, jest integracja mieszkańców Gminy Lwówek Śląski oraz eliminowanie różnic w dostępie do godnego życia społecznego i zawodowego dla całej populacji gminy.

Dokument składa się z analizy społeczno-gospodarczej, która zawiera informacje dotyczące stanu Gminy Lwówek Śląski. Posłużyły do tego głównie dokumenty tworzone przez Gminę, dane Głównego Urzędu Statystycznego oraz dane własne Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lwówku Śląskim. Zebrane informacje pozwoliły na stworzenie diagnozy sytuacji społecznej, a kolejno analizy SWOT. Szczegółowe opracowanie dokumentu pozwoliło na wyłonienie konkretnych problemów, a tym samym celów i sposobów realizacji, do których powinna dążyć Gmina.

2. Słownik skrótów

bd	– brak danych
nt.	– na temat
GUS	– Główny Urząd Statystyczny
OPS	– Ośrodek Pomocy Społecznej
PSP	– Państwowa Straż Pożarna
OSP	– Ochotnicza Straż Pożarna
SRPS	– Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych
PUP	– Powiatowy Urząd Pracy
UE	– Unia Europejska
MGOPS	– Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

3. Społeczno-gospodarcze uwarunkowania Strategii

3.1. Charakterystyka gminy

Lwówek Śląski to gmina miejsko-wiejska położona w województwie dolnośląskim w powiecie lwóweckim. Powierzchnia gminy osiąga 240,37 km² i jest w niej zameldowanych 16 365 osób (stan na 2022 rok). Siedziba władz gminnych znajduje się w mieście Lwówek Śląski, którego powierzchnia to 16,61 km² a liczba mieszkańców wynosi 10 300. Do Gminy przynależą 28 wsie położone głównie na północy Gminy.

Gmina graniczy z siedmioma innymi gminami: na południu z gminami Wleń oraz Lubomierz, na południowym zachodzie z gminą Gryfów Śląski, na północnym zachodzie z gminą Nowogrodzic, na zachodzie z gminą Bolesławiec oraz na wschodzie z gminą Pielgrzymka.

Gmina jest położona w Sudetach. Jej roślinność należy do pogórza i skupia się wokół pól uprawnych i łąk, tereny leśne i zadrzewione zajmują nieco ponad 1/4 terenu gminnego. Obszar gminny zalicza się do podgórskiego (przejściowego) regionu klimatycznego. Średnia roczna temperatura spada poniżej 8°C. Najcieplejszymi miesiącami są lipiec i sierpień, a najzimniejszymi – styczeń i luty. Gmina mieści się w dorzeczu Bobru, który jest dopływem Odry (zlewisko Morza Bałtyckiego).

Fizyczno-geograficzna regionalizacja Polski według J. Kondrackiego (1998) wskazuje, iż gmina Lwówek Śląski obejmuje następujące jednostki:

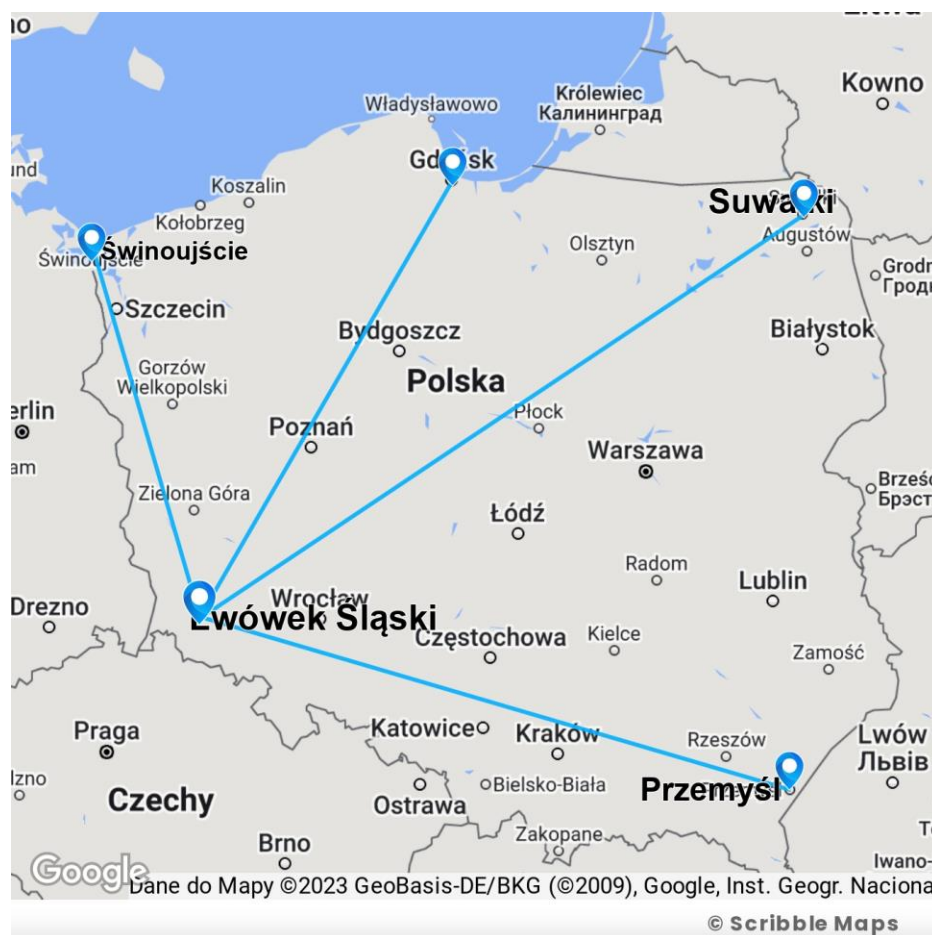
- megaregion – Europa Środkowa;
- prowincja – Masyw Czeski;
- podprowincja – Sudety z Przedgórzem Sudeckim;
- makroregion – Sudety Wschodnie;

- mezoregion – Pogórze Kaczewskie i Pogórze Izerskie (rozdzielone Rzeką Bóbr oraz szosą Lwówek Śląski-Jelenia Góra).

Miasto Lwówek Śląski jest siedzibą powiatu lwóweckiego i jest położone w odległości ok. 120 km od Wrocławia (stolica województwa) oraz ok. 470 km od Warszawy (stolica kraju). Poniżej znajduje się lista pozostałych wybranych miast wraz z ich odległościami w linii prostej od Lwówka Śląskiego oraz ich umiejscowienie na mapie:

- Świnoujście - 325 km;
- Gdańsk - 415 km;
- Suwałki - 597 km;
- Przemyśl - 530 km.

Mapa 1. Odległości od Lwówka Śląskiego do wybranych miast.

Źródło: Mapa wygenerowana za pomocą programu scribblemaps.com.

Ponadto, odległości do najbliższych drogowych przejść granicznych wynoszą:

- Czechy (Międzyzlesie) - 165 km;
- Słowacja (Zwardoń) - 400 km;
- Niemcy (Jędrzychowice) - 51 km;

- Ukraina (Korczowa) - 622 km;
- Białoruś (Terespol) - 660 km;
- Rosja (Bezledy) - 685 km;
- Litwa (Ogrodniki) - 774 km.

Tabela 1. prezentuje udział gruntów w powierzchni lądowej gminy, w porównaniu z krajem.

Tabela 1. Udział gruntów w powierzchni Gminy Lwówek Śląski oraz Polski.

Rodzaj gruntu	Udział procentowy gruntu w powierzchni lądowej	
	Lwówek Śląski	Polska
rolne	65,5%	60%
leśne i zadrzewione	27,4%	30%
pozostałe	7,1%	10%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie „Strategia rozwoju Gminy i Miasta Lwówek Śląski na lata 2016-2023 z perspektywą” oraz „Ochrona środowiska 2022”

Tym, co szczególnie wyróżnia obszar Lwówka Śląskiego i jego okolic jest występowanie największych zasobów kopalń kruszyw. Materiał skalny pochodzi głównie ze skał sudeckich i nieznacznie ze skandynawskich. Na południe od obszaru lwóweckiego materiał skalny składa się głównie ze skał krystalicznych oraz kwarcu żyłowego, ponadto występują tam również otoczaki wapieni marglistych, piaskowców permskich, piaskowców triasowych, a także krzemieni i litytów.

Lwówek Śląski jest miastem atrakcyjnym pod względem turystycznym. Coroczna organizacja Lwóweckiego Lata Agatowego przyciąga do siebie wiele osób z Polski oraz obcokrajowców. Średniowieczne elementy miasta stanowią atrakcję turystyczną na skalę Europy. Ciekawym elementem jest występowanie w mieście trzech stylów architektonicznych: gotyckiego, renesansowego i barokowego, które można dostrzec w zabytkowych kamienicach. Gmina dysponuje również licznymi trasami turystycznymi, rowerowymi czy kajakowymi. Funkcjonujące Biuro Informacji Turystycznej czynne 7 dni tygodniu ułatwia turystom korzystanie z uroków gminy.

3.2. Wyniki badania

Na potrzeby diagnozy przeprowadzone zostało badanie drogą internetową za pomocą ankiety pośredniej. Pomiar trwał od 25 września do 8 października 2023 roku i wzięło w nim udział 66 osób (47 kobiet, 17 mężczyzn i 2 osoby, które nie podały płci). Wykształceniem wyższym odznaczało się 37 osób, średnim 25 i zasadniczym zawodowym 4. Wśród respondentów największą grupę stanowili pracownicy przedsiębiorstwa państwowego (32), kolejno pracownicy przedsiębiorstwa prywatnego (23), przedsiębiorcy (5), bezrobotni (5) i inni (1). Wiek respondentów rozkłada się następująco:

- 3 osoby w przedziale wiekowym 18-25;
- 10 osób w przedziale wiekowym 26-33;
- 26 osób w przedziale wiekowym 34-41;
- 17 osób w przedziale wiekowym 42-49;
- 8 osób w przedziale wiekowym 50-57;
- 2 osoby w przedziale wiekowym 58-65.

Respondenci wyrazili swoje opinie dotyczące Gminy Lwówek Śląski, odpowiadając na kolejne pytania. Wyniki zostały zaprezentowane poniżej.

Tabela 2. Wyniki badania ankietowego dotyczącego Gminy Lwówek Śląski: W jakim stopniu jest Pan/Pani zadowolony/a z warunków życia w Gminie Lwówek Śląski? [jednostka: liczba osób]

Badany aspekt	Bardzo niezadowolony/a	Niezadowolony/a	Niezdecydowany/a	Zadowolony/a	Bardzo zadowolony/a
Poziom opieki zdrowotnej	4	31	14	16	1
Poziom opieki społecznej	3	12	32	18	1
Bezpieczeństwo mieszkańców	4	12	16	31	3
Stan dróg	10	28	15	12	1
Warunki mieszkaniowe	10	11	17	24	4
Opieka w żłobku	7	8	35	14	2
Edukacja przedszkolna	1	3	21	34	7

Szkolnictwo podstawowe	0	4	15	39	8
Szkolnictwo ponadpodstawowe	1	4	25	30	6
Dostępność doradztwa psychologicznego	1	14	40	10	1
Dostępność do handlu i usług	4	7	14	35	6
Dostęp do informacji o wydarzeniach w Gminie	2	7	13	38	6
Dostęp do Internetu	3	5	12	39	7
Dostęp do kultury i rozrywki	8	15	18	22	3
Organizacja czasu wolnego (kluby sportowe, koła zainteresowań)	14	20	13	16	3
Miejsca rekreacji (place zabaw, baseny, szlaki turystyczne, ścieżki rowerowe, boiska sportowe itp.)	8	11	16	29	2
Poziom udziału mieszkańców w życiu publicznym Gminy	9	14	26	14	3
Żywotność lokalnej tradycji i historii w życiu społecznym	6	13	23	21	3
Siła więzi międzyludzkich integrujących mieszkańców Gminy	6	18	25	14	3
Łączna ocena warunków życia	101	237	390	456	70

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonego badania.

Patrząc na łączną ocenę warunków życia, Gmina jest dobrze oceniana. Większość odpowiedzi (456) skupiła się wokół opinii „Zadowolony/a”. Według

respondentów najsłabszymi punktami w Gminie są poziom opieki zdrowotnej, stan dróg oraz organizacja czasu wolnego (kluby sportowe, koła zainteresowań). Najlepiej ocenione zostały: bezpieczeństwo mieszkańców, warunki mieszkaniowe, edukacja przedszkolna, szkolnictwo podstawowe, szkolnictwo ponadpodstawowe, dostępność do handlu i usług, dostęp do informacji o wydarzeniach w Gminie, dostęp do Internetu, dostęp do kultury i rozrywki oraz miejsca rekreacji (place zabaw, baseny, szlaki turystyczne, ścieżki rowerowe, boiska sportowe itp.). Wśród pozostałych badanych aspektów dominowały odpowiedzi „Niezdeterminowany/a”.

Kolejno zapytano respondentów „Czy Pana/Pani zdaniem w Gminie Lwówek Śląski żyje się lepiej, czy gorzej niż 5 lat temu?” - 29 osób uznało, że lepiej; 25 osób, że tak samo/bez zmian; a 12 osób stwierdziło, że żyje się gorzej. Spośród wszystkich respondentów 33 osoby ustosunkowały swoją decyzję, co prezentuje Tabela 3.

Tabela 3. Powody oceny warunków życia w Gminie Lwówek Śląski.

W Gminie Lwówek Śląski żyje się...		
...lepiej niż 5 lat temu, ponieważ:	...tak samo/bez zmian	...gorzej niż 5 lat temu, ponieważ:
- Doceniam inwestycje, czekam na poprawę drogi Jana Pawła - Gmina zmieniła się w ciągu ostatnich 5 lat na lepsze - Lepiej, ponieważ miasto się rozwinęło - Lepiej, infrastruktura drogowa się poprawiła; jest tężnia, basen - Lepszy dostęp do różnych rzeczy - Miasto pięknieje. Rozwija się. Powstają parki, boiska, place zabaw, przedszkola. Trwają wydarzenia kulturalne np koncerty. Jednak mieszkańcy potrzebują miejsc pracy, których tu	- 5 lat to wbrew pozorom nie jest długo więc ciężko zauważyć zmiany. Myślę, że żyjemy na podobnym poziomie. - Brak miejsc pracy, mieszkań i rozrywki. - przez ostatnie 5 lat nic się nie zmieniło - kto ma pracę temu żyje się dobrze - Miasto nie rozwija się w żadnym stopniu pod aspektem zapewnienia młodszemu pokoleniu 20-30 latków żadnych atrakcji dlatego uciekają jak najszybciej z tego miasta. - Przedszkoli jest tyle samo. Miejsc	- Nic się nie dzieje we Lwówku, betonowy rynek na którym nic nie ma, oprócz pustych sklepów. - Brak mieszkań socjalnych - Gorzej, ponieważ opłaty i żywność podrożała !!! - Jest brudno, orliki są zamknięte, lub na wyłączność - Poza „dekoracją” z istotnych dla mieszkańców rzeczy niewiele się zmieniło a co istotne to totalne wykluczenie komunikacyjne - Przede wszystkim komunikacja, jej niski poziom powoduje wykluczenie

niestety brakuje i niedługo zostaną tu sami emeryci i renciści. - Miasto przez 5 lat stało się piękniejsze zostało wyremontowane widać inwestycje choćby w Parku ze stawami. Jest napewno dużo mniej sytuacji gdzie po ulicy chodzili pijani ludzie po zmroku. Organizacja lata agatowego z podziałem na koncerty na stadionie strzał w 10. - Mniejsze bezrobocie - Nieco lepsze drogi - Piękny rynek i park, gdzie można odpocząć i spotkać się ze znajomymi - Poprawa stanu niektórych dróg, wymiana oświetlenia, modernizacja szkół - Rozwój parku miejskiego, droga wokół ratusza - Są inwestycje, doszły parkingi, rewitalizacja parków i skwerów, renowacja murów, nowy basen, nowy hotel, działa browar, nowy pasaż handlowy - Szersza oferta handlowa. - Uzyskanie wielu mln z zewnątrz daje to co mamy czyli lepsze efekty remontów. - Większa dostępność do usług. Więcej wydarzeń o charakterze kulturalnym i oświatowym. Poprawa	parkingowych podobna ilość. Zakładów tak samo. Sklepów tak samo. Lwówecki Ośrodek Kultury ma taką samą ofertę jak dekadę temu. Lwówecka Biblioteka tak samo. Zero nowych pomysłów. Zero działań dla młodzieży i ludzi młodych - Była i nadal jest jedna ścieżka rowerowa. Nadal nie działają fontanny w rynku. Dalej brak klubu dziecięcego. Na wakacjach zero ciekawych wydarzeń poza LLA. Na wakacje brak oferty dla dzieci. Brak miejsc parkingowych bo są nowe a likwiduje się stare np. na ul. Kościelnej, na Jana Pawła II i w rynku.	mieszkańców z udziału w różnego typu wydarzeniach, zajęciach, kursach itp. a to powoduje, że człowiek gnuśnieje, oddziela się od reszty świata, cofa się w rozwoju i powstają przez to różne lęki i przestaje później brać udział w czymkolwiek. Ogólnie to brak zakładów pracy z wysokopłatną pracą. Brak szkół muzycznych lub zajęć muzycznych dodatkowych na obszarach wiejskich. Miejsca do jazdy rowerem dla młodzieży na obszarach wiejskich (pumptrack). - Brak miejsc w żłobkach, brak miejsc pracy, zabetonowane miasto które co chwile ma coraz mniej miejsc parkingowych. Brak zajęć dla dzieci. Opieka zdrowotna to jakiś żart. Wszelkobecna patologia pijąca w miejscach publicznych. Nie powstają żadne nowe miejsca pracy, wysokie podatki zwłaszcza dla działalności, Brak mieszkań. Kolejne nowe dziwne inwestycje które zazwyczaj są niekorzystne dla mieszkańców lub utrudniają życie. - Wszystko jest droższe - Wyższe ceny żywności oraz
--	--	--

<i>bezpieczeństwa - chodniki, nowoczesne oświetlenie. Poprawa jakości dróg gminnych. Rozwój lokalnych witryn internetowych.</i> <i>- Wygląd miasta, renowacja zabytków. Park miejski po rewitalizacji. Duża poprawa wyglądu miasta. Basen miejski na duży plus</i>		<i>miesięcznych opłat</i>
---	--	---------------------------

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonego badania.

By lepiej zobrazować wyniki tego pytania, poniższe dwie grafiki prezentują odpowiednio najczęściej poruszane kwestie — Rysunek 1 wśród osób, które odpowiedziały, że żyje się lepiej, a Rysunek 2 wśród osób odpowiadających opozycyjnie.

Rysunek 1. Najczęściej poruszane kwestie w kontekście pozytywnym.

Źródło: Opracowanie własne za pomocą programu WordArt.com na podstawie przeprowadzonego badania.

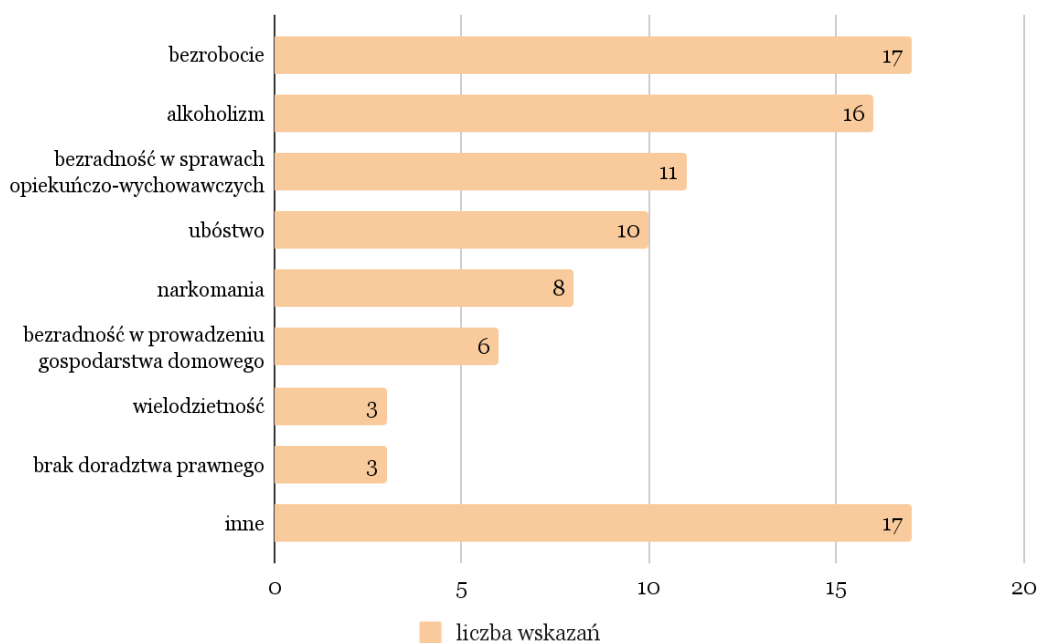
Rysunek 2. Najczęściej poruszane kwestie w kontekście negatywnym.

Źródło: Opracowanie własne za pomocą programu WordArt.com na podstawie przeprowadzonego badania.

Konstrukcja kolejnego pytania umożliwiała respondentom wybranie więcej niż 1 odpowiedzi, a nawet wpisanie własnej. Wyniki przedstawia Wykres 1.

Wykres 1. Jakie są według Pana/Pani główne przyczyny problemów społecznych Gminy Lwówek Śląski, które przyczyniają się do trudnych warunków życia jej mieszkańców?

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonego badania.

Za **główną przyczynę problemów** uznano **bezrobocie** (17 wskazań). Już we wcześniejszych pytaniach respondenci wskazywali na istniejący w Gminie problem wynikający ze słabego dostępu do miejsc pracy. Kolejno wskazywano na problem alkoholizmu (16 wskazań; ten problem również był poruszany wcześniej), bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych (11 wskazań), ubóstwo (10 wskazań), narkomania (8 wskazań), bezradność w prowadzeniu gospodarstwa domowego (6 wskazań), wielodzietność (3 wskazania) oraz brak doradztwa prawnego (3 wskazania). Pozostałe 17 odpowiedzi zostały wpisane odrębnie przez respondentów i brzmiały:

- brak basenu krytego;
- brak centrum kulturalnego typu sala koncertowa;
- brak działań integrujących mieszkańców;
- brak motywacji do rozwoju ludziom korzystającym z rozdawnictwa;
- brak oferty zajęć dla młodzieży lub starszych (14-25 lat) na terenach wiejskich;
- brak pomieszczenia w świetlicach wiejskich dla młodzieży;
- brak rozsądnej komunikacji nie tylko w obrębie gminy;
- brak stanowczych reakcji w domach z występującą przemocą w każdej postaci;
- brak tras rowerowych na obszarze gminy;
- brak wysokopłatnych ofert pracy;
- brak zajęć dla dzieci na wsi;
- brak zakładów pracy;
- mieszkanie w małej miejscowości bez dostępu do głównych dróg komunikacyjnych co jest powodem braku rozwoju przemysłu w tym regionie;
- obecna sytuacja w państwie — rosnąca inflacja;
- ogólnie brak współpracy z mieszkańcami terenów wiejskich pod względem rozwoju dzieci i młodzieży osób pracujących;
- wspieranie bezrobotnych a powinni mieć prace interwencyjne np. sprzątanie ulic;
- zbyt wiele działań dla seniorów wywołuje frustrację wśród młodszych.

Podsumowując powyższe pytanie tym, co według respondentów powoduje problemy społeczne Gminy Lwówek Śląski, które przyczyniają się do trudnych warunków życia jej mieszkańców, jest przede wszystkim **ograniczony dostęp do zatrudnienia na terenie Gminy**. Z odpowiedzi wynika również, że największe problemy dotyczą osób młodych, które czują się wykluczone i szukają zaspokajania swoich potrzeb poza granicami Gminy. Znaczącym problemem wydaje się również alkoholizm, który nierzadko jest prowodyrem późniejszych poważnych problemów społecznych, w tym przede wszystkim takich, które dotyczą całych rodzin.

Spśród wszystkich badanych osób, tylko 17 nie słyszało o przemocy domowej na terenie Gminy Lwówek Śląski. Znacząca większość, czyli 49 respondentów słyszało o takich przypadkach. Według nich **najczęstszą przyczyną przemocy domowej jest problem alkoholizmu** jednego lub obojga małżonków (45 wskazań), ale również problemy emocjonalne (28 wskazań) i zależność między doświadczaniem przemocy w przeszłości i stosowaniem jej po założeniu rodziny (25 wskazań), obniżona sprawność intelektualna (20 wskazań) czy brak wiedzy i umiejętności wychowawczych (18 wskazań). Z powyższego wynika, że alkoholizm jest rzeczywiście problemem, który dominuje, mając odzwierciedlenie w problemach społecznych. Respondenci uznali, że **najskuteczniejszym działaniem wobec ofiar przemocy domowej** jest ich izolacja od osób stosujących przemoc (45 wskazań), zwiększenie dostępności do specjalistycznego poradnictwa (np. psycholog, terapeuta, prawnik itp.) (39 wskazań), leczenie uzależnień (37 wskazań), możliwość uczestniczenia w grupach wsparcia (22 wskazania). Najmniej osób (10) za rozwiązanie uznało również organizację tematycznych akcji społecznych.

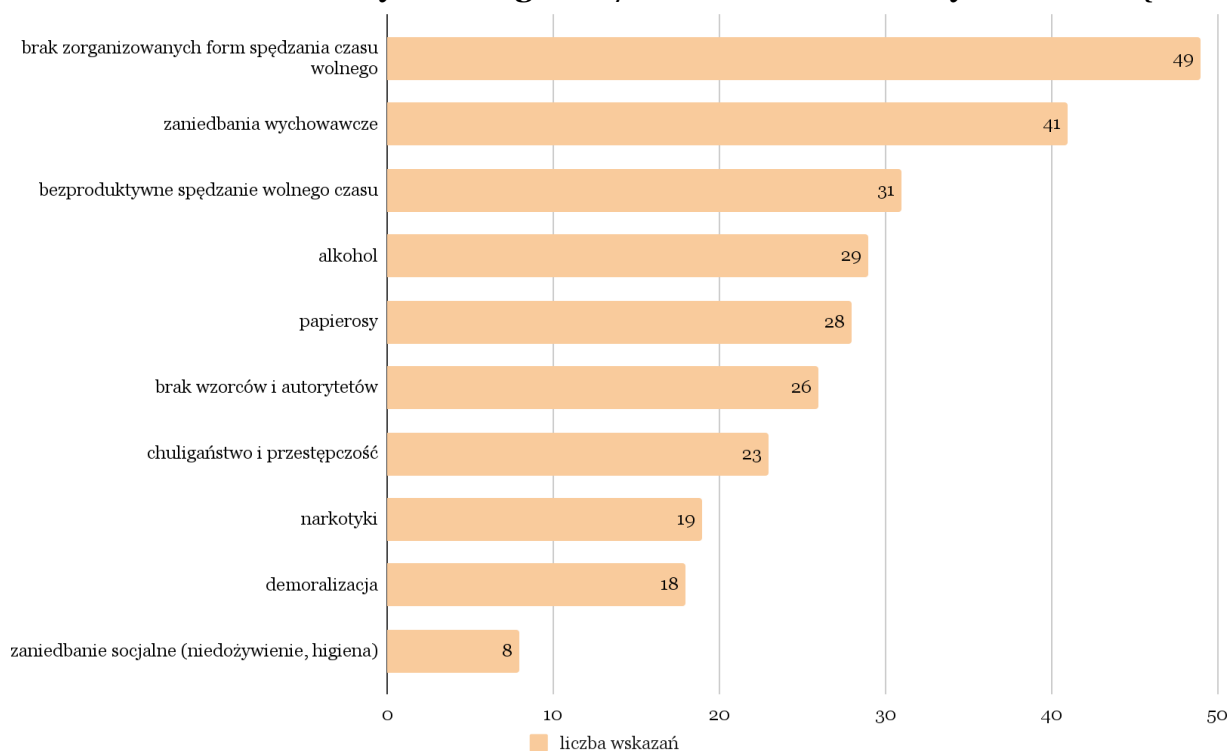
Według respondentów **osoby niepełnosprawne** na terenie Gminy Lwówek Śląski najczęściej spotykają się z **problemami dotyczącymi utrudnień w środkach transportu** (32 wskazania), barierami architektonicznymi (23 wskazania), utrudnionym dostępem do opieki rehabilitacyjnej (23 wskazania), utrudnionym dostępem do zasobu mieszkań chronionych (20 wskazań), utrudnionym dostępem do Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego, bezradności i nietolerancję (po 10 wskazań), utrudnionym dostępem do usług opiekuńczych (10 wskazań), utrudnionym dostępem do opieki zdrowotnej (9 wskazań), braku samodzielności (8 wskazań) i braku akceptacji (8 wskazań). Tym, co według badanych **może pomóc osobom niepełnosprawnym**, to przede wszystkim zwiększenie dostępu do

rehabilitacji leczniczej i społecznej (37 wskazań) oraz zapewnienie szerszego dostępu do lekarzy specjalistów (36 wskazań). Istotne jest również zlikwidowanie barier architektonicznych (28 wskazań), zwiększenie liczby ofert pracy (25 wskazań), zapewnienie wczesnej diagnostyki medycznej (22 wskazania) oraz zwiększenie dostępu do usług opiekuńczych (20 wskazań).

Spytani o **osoby starsze**, respondenci wskazali, iż problemy, z którymi spotykają się oni najczęściej to **izolacja społeczna (samotność)** – 40 wskazań, choroby (38 wskazań), ubóstwo (30 wskazań), brak wsparcia socjalnego (23 wskazania), izolacja rodzinna (odrzućenie) – 17 wskazań oraz niepełnosprawność (12 wskazań). Według badanych, **działania, które zapewniłyby osobom starszym pełniejszy udział w życiu społecznym** na terenie Gminy Lwówek Śląski to przede wszystkim objęcie opieką wolontarystyczną osób starszych (39 wskazań), uwrażliwienie społeczne na potrzeby i problemy osób starszych (38 wskazań) rozwijanie usług opiekuńczych w zakresie potrzeb życia codziennego (37 wskazań) oraz działania aktywizacyjne w zakresie edukacji, rekreacji, sportu i turystyki (27 wskazań).

Wśród dzieci i młodzieży na terenie Gminy Lwówek Śląski respondenci dostrzegają zjawiska widoczne na Wykresie 2.

Wykres 2. Jakie negatywne zjawiska dotyczące dzieci i młodzieży dostrzega Pan/Pani na terenie Gminy Lwówek Śląski?

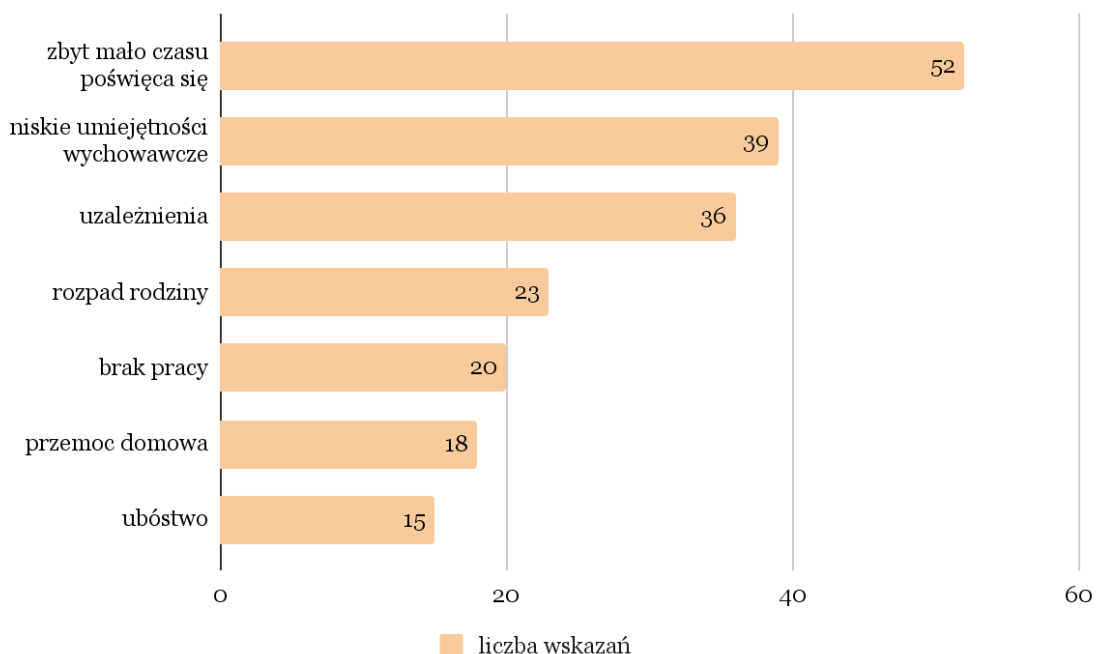
Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonego badania.

Oprócz powyższych jednokrotnie wskazano również na każde ze zjawisk:

- nadużywanie telefonów i komputerów;
- grupowanie się młodzieży pełnoletniej w celu spożywania alkoholu w miejscach publicznych;
- brak miejsca do legalnego spożywania alkoholu dla mieszkańców;
- brak atrakcji w mieście — np. kina, basenu krytego;
- imprezy w parku miejskim i znikoma reakcja służb mundurowych.

Wykres 3 przedstawia przyczyny niepowodzeń rodziców w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, na które wskazali respondenci. Najczęściej wskazywano na **zbyt mało czasu poświęcanego dzieciom**.

Wykres 3. Jakie są Pana/Pani zdaniem przyczyny niepowodzeń rodziców w sprawach opiekuńczo-wychowawczych na terenie Gminy Lwówek Śląski?

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonego badania.

Kolejno zapytano respondentów o **marginalizację i wykluczenie społeczne**. Według badanych najbardziej zagrożone są rodziny dotknięte problemami uzależnień i przemocy w rodzinie (41 wskazań), osoby starsze

i samotne (29 osób), osoby i rodziny uzyskujące niskie dochody (22 wskazania) oraz bezdomni i osoby zagrożone bezdomnością (22 osoby).

Wyniki przeprowadzonego badania wskazują, że przebywający na terenie Gminy Lwówek Śląski czują się w niej bezpiecznie (51 odpowiedzi na 66 badanych). Osoby, które nie czują się bezpiecznie, zostały zapytane o powody takiej sytuacji. Prawie połowa pytaných uznała, że powodem są kierowcy łamiący przepisy prawa drogowego (7 wskazań), rozboje (5 wskazań), kradzieże (4 wskazania) i włamania (2 wskazania).

W następnej części respondenci wskazywali na różne problemy społeczne z zakresu opieki zdrowotnej, sportu i kultury. Wyniki prezentuje Tabela 4.

Tabela 4. Problemy społeczne w zakresie opieki zdrowotnej oraz sportu i kultury w Gminie Lwówek Śląski.

Opieka zdrowotna	Liczba wskazań	Sport i kultura	Liczba wskazań
zbyt mała liczba lekarzy specjalistów	54	niewykorzystany potencjał uzdolnionej i utalentowanej młodzieży	29
długi okres oczekiwania na usługi medyczne	50	brak organizacji pozarządowych inspirujących działalność sportową i kulturalną	24
niewystarczający dostęp do usług świadczonych przez Zakład Opiekuńczo-Zdrowotny	28	zbyt mało imprez i wydarzeń środowiskowych	23
Problemy wpisywane przez respondentów samodzielnie:			
Opieka zdrowotna		Sport i kultura	
Brak kultury w rejestracji i wobec pacjenta		Brak osoby rzeczywiście odpowiedzialnej za sport dzieci i młodzieży, niewystarczające nakłady na sport szkolny.	
Kosztowny i długi okres oczekiwania do usług świadczonych przez Zakłady opiekuńcze brak wystarczającej liczby wolontariuszy, opieki wytechnieniowej		Zbyt mały dostęp do orlików, a raczej jego brak, dzieci nienależące do klubów nie mają szans pograć w piłkę na orliku przy SP2 w weekend.	

	Brak przyjaznego stadionu, brak nietypowych atrakcji turystycznych jak choćby polsko-szwajcarskie przejście graniczne na Szwajcarii Lwóweckiej, Pręgierz i dyby w rynku
	Brak krytego basenu
	Zero imprez dla młodzieży, zero wydarzeń kulturalnych dla ludzi młodych, działania są głównie dla seniorów
	brak nowoczesnych obiektów sportowych takich jak stadion
	Praktycznie brak wydarzeń kulturalnych dla młodzieży

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonego badania.

Dodatkowo, aż 42 osoby (co stanowi 63,6% badanych) uznały, że **bezrobocie jest istotnym problemem** w Gminie Lwówek Śląski. Pozostali odpowiedzieli negująco.

Respondenci byli proszeni również o ustalenie priorytetów realizacji działań dla problemów społecznych w Gminie Lwówek Śląski. Ich zsumowane odpowiedzi zawiera Tabela 5.

Tabela 5. Priorytety realizacji działań w obszarze problemów społecznych występujących w Gminie Lwówek Śląski.

		Bardzo pilne	Pilne	Niezbyt pilne	Niepilne
Problemy społeczne	Rodzin	9	46	11	0
	Dzieci i młodzieży	18	47	1	0
	Osób starszych	14	39	12	1
	Osób niepełnosprawnych	19	19	13	2
Opieka zdrowotna		30	30	6	0
Edukacja		17	20	21	8
Sport i kultura		17	19	28	2
Bezpieczeństwo		19	20	24	3
Inne		11	12	20	23

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonego badania.

Większość problemów respondenci uznali za „pilne”. Tym, co według badanych jest „bardzo pilne” to **problemy społeczne osób niepełnosprawnych** oraz **problemy związane z opieką zdrowotną**. Żaden z problemów nie został potraktowany jako „niepilny”. Priorytetem okazują się również działania dla rodzin, dzieci i młodzieży oraz osób starszych. Najmniej problematyczne w Gminie jest bezpieczeństwo.

W kolejnym kroku respondenci ocenili rozwiązania powyższych problemów. Ich zadaniem było uznanie, które z rozwiązań mogą przyczynić się do rozwiązania problemów społecznych na terenie Gminy Lwówek Śląski. Wyniki przedstawia Tabela 6.

Tabela 6. Priorytety realizacji działań do rozwiązania problemów społecznych na terenie Gminy Lwówek Śląski.

	Mało ważne	Średnio ważne	Ważne	Bardzo ważne
Zapewnienie dostępu do pedagoga, logopedy i opieki medycznej w przedszkolach i szkołach	3	12	32	19
Usługi opiekuńcze dla osób starszych i niepełnosprawnych	3	6	33	24
Wsparcie asystenta rodziny dla rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi	3	12	29	22
Stworzenie i wspieranie systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie: poradnictwo i działania interwencyjne	2	11	31	22
Potrzeba pedagogizacji dzieci i rodziców	5	13	31	17
Organizacja imprez integracyjnych mających na celu aktywizację środowisk lokalnych	5	26	19	16
Wspieranie działań artystycznych i kulturalnych	1	28	18	19
Promocja Gminy	10	28	12	16
Inicjowanie działań mających na celu rozwijanie instytucji wolontariatu	4	21	28	13
Bezpłatne porady prawne dla mieszkańców	3	11	31	21
Dostosowanie edukacji do potrzeb lokalnego rynku pracy	3	14	34	15
Wsparcie dla pracodawców i przedsiębiorców	1	12	34	19

Zapewnienie współpracy między placówkami oświatowymi a pracodawcami/przedsiębiorcami	2	10	38	16
Poprawa bezpieczeństwa (np. poprzez lepszą pracę policji, monitoring)	2	18	24	22
Wsparcie inicjatyw obywatelskich	0	24	24	18
Likwidacja barier architektonicznych	1	20	27	18
Zapewnienie lepszego dostępu do usług opiekuńczych dla osób niepełnosprawnych i chorych (np. ZOL)	3	7	28	28
Zwiększenie puli mieszkań chronionych, socjalnych i komunalnych	4	20	22	20

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonego badania.

Najważniejszymi działaniami według respondentów jest **zapewnienie lepszego dostępu do usług opiekuńczych dla osób niepełnosprawnych i chorych (np. ZOL)**. Ważne okazuje się również Zapewnienie współpracy między placówkami oświatowymi a pracodawcami/przedsiębiorcami. Najmniej ważne (choć wciąż nie „mało ważne”) okazało się wspieranie działań artystycznych i kulturalnych oraz promocja Gminy.

Ostatnie dwa pytania analizowały sytuację osób młodych. Wyniki zaprezentowano w Tabeli 7 oraz Tabeli 8.

Tabela 7. Czego Pana/Pani zdaniem powinno uczyć się (zwłaszcza młodych) mieszkańców Gminy Lwówek Śląski, by byli lepiej przygotowani do radzenia sobie na rynku pracy i w ogóle do życia we współczesnym świecie?

	Liczba wskazań
Radzenia sobie w trudnych sytuacjach (np. stresowych)	49
Języków obcych	48
Przedsiębiorczości i zaradności	44
Konkretnego zawodu	41
Szukania pracy	18
Obsługi komputera, umiejętności korzystania z Internetu	11

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonego badania.

Tabela 8. Co Pana/Pani zdaniem przyczynia się do odpływu ludzi młodych z Gminy Lwówek Śląski?

	Liczba wskazań
Brak perspektyw na rynku pracy	60
Małe zarobki	51
Niezadawalająca sytuacja mieszkaniowa	41
Mało atrakcyjna oferta kulturalna	18
Niewystarczająca oferta edukacyjna	16

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonego badania.

Respondenci najczęściej wskazywali, że mieszkańców powinno **uczyć się radzenia sobie w trudnych sytuacjach (np. stresowych)**, języków obcych, przedsiębiorczości i zaradności oraz konkretnego zawodu. Według badanych młodzi ludzie wyjeżdżają z Gminy głównie z powodu **braku perspektyw na rynku pracy**, a także przez małe zarobki.

3.3. Podmioty gospodarcze

Poniższe tabele przedstawiają sytuację Gminy z zakresu istniejących podmiotów gospodarczych.

Tabela 9. Podmioty gospodarki narodowej nowo wpisane do rejestru REGON.

PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ NOWO WPISANE DO REJESTRU REGON				
Rodzaj działalności	Liczba jednostek			
	2019	2020	2021	2022
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	0	0	3	1
Przemysł i budownictwo	88	87	95	77
Pozostała działalność	80	89	76	69
OGÓŁEM	168	176	174	147

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS; stan na lata 2019-2022.

Tabela 10. Podmioty wg klas wielkości na 1000 mieszkańców ogółem

PODMIOTY WEDŁUG WIELKOŚCI NA 1000 MIESZKAŃCÓW				
Liczba zatrudnionych osób	Wskaźnik na 1000 mieszkańców			
	2019	2020	2021	2022
0-9	104,1	113,4	119,4	122,2
10-49	2,1	2,2	2,3	2,2
50-249	0,5	0,5	0,6	0,6
250-999	0,2	0,2	0,2	0,2
OGÓŁEM	106,9	116,3	122,4	125,2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS; stan na lata 2019-2022.

Liczba działających podmiotów gospodarczych na terenie gminy ogólnie rośnie. Większość z nich specjalizuje się w sektorze przemysł i budownictwo. Dominują małe organizacje, w których liczba zatrudnionych osób nie przekracza 9. Najmniej jest podmiotów dużych, w których liczba zatrudnionych przekracza 249.

Zmniejsza się jednak liczba przedsiębiorstw nowo wpisanych do REGON. Poziom przedsiębiorczości w gminie jest zbliżony do średniej kraju, a istnienie dużych zakładów na terenie gminy może przyczyniać się do spadku bezrobocia.

3.4. Poziom życia ludności

Miasto Lwówek Śląski jest siedzibą zarówno gminną, jak i powiatową. Dla mieszkańców jest to ułatwienie, dzięki któremu mogą sprawniej załatwiać ważne dla nich sprawy urzędowe. Na terenie gminy funkcjonują zarówno publiczne, jak i prywatne placówki działalności opiekuńczej, wychowawczej i edukacyjnej¹:

- Klub Dziecięcy nr 1 w Lwówku Śląskim;
- Publiczne Przedszkole nr 1 w Lwówku Śląskim;
- Publiczne Przedszkole nr 2 w Lwówku Śląskim;
- Szkoła Podstawowa nr 1 im. Jana Pawła II z oddziałami przedszkolnymi oraz Filią Szkoły Podstawowej w Niwnicach;
- Szkoła Podstawowa nr 2 im. Bohaterów 10 Sudeckiej Dywizji Piechoty w Lwówku Śląskim z oddziałami przedszkolnymi;

¹ Strategia rozwoju Gminy i Miasta Lwówek Śląski na lata 2016-2023 z perspektywą.

- Szkoła Podstawowa nr 3 im. Szarych Szeregów w Lwówku Śląskim z oddziałami przedszkolnymi oraz Filią Szkoły Podstawowej w Zbylutowie;
- Szkoła Podstawowa w Płóczkach Górnych z oddziałami przedszkolnymi;
- Dzienny opiekun dla dzieci do lat 3;
- Przedszkole Montessori „Monte Jedenastka” w Lwówku Śląskim;
- Szkoła Podstawowa „Master’s Academy” w Lwówku Śląskim;
- Szkoła Podstawowa we Włodzicach Wielkich;
- Szkoła Podstawowa przy Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym w Lwówku Śląskim oraz;
- Szkoła Podstawowa Specjalna przy Młodzieżowym Ośrodku Socjoterapii w Lwówku Śląskim.

Tak szeroka oferta placówek pozwala na zapewnienie odpowiedniego poziomu nauczania dla dzieci i młodzieży. Dodatkowo działający Lwówecki Ośrodek Kultury oraz Lwówecka Biblioteka Publiczna zapewniają atrakcje i rozwój kulturalny poza podstawowym systemem nauczania. Chętni znajdą tu wartościowe propozycje na spędzanie wolnego czasu.

Gmina szczyci się największymi w powiecie dochodami podatkowymi w przeliczeniu na mieszkańca. Na 2022 rok kwota ta wyniosła 1592,8 zł na osobę². Takie dochody pozwalają na rozwój gminy. Jednak podatki to nie jedyne dochody Gminy. Dochody Gminy stanowią:

- wpływy z podatków i opłat;
- udziały w PIT i CIT;
- dochody ze sprzedaży majątku;
- subwencje;
- dotacje celowe z budżetu państwa;
- środki unijne.

Budżet gminy jest podstawą gospodarki finansowej Gminy Lwówek Śląski. W roku 2022 dochody gminy wyniosły 97 528 645,63 zł (w tym 41,25% to dochody własne), co stanowiło 97,29% planu. Wydatki gminy wyniosły 95 698 553,88 zł, stanowiąc 93% planu. Na pomoc społeczną, edukacyjną opiekę wychowawczą oraz kwestie rodzinne przeznaczono 28 066 288,2 zł, czyli ok. 29,33% wydatków gminy. Największa część wydatków, czyli 29 060 106,70 zł jest przeznaczana na oświatę i wychowanie (ok. 30,36%).

² <https://lwowekslaski.pl/wiadomosci/211392/gmina-lwOwek-SlAski-najbogatszA-w-powiecie>
[dostęp: 05.10.2023]

Poniższa tabela przedstawia stan sieci kanalizacyjnej i wodociągowej w Gminie Lwówek Śląski.

Tabela 11. Procent budynków mieszkalnych podłączonych do infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej w Gminie Lwówek Śląski.

	Procent budynków podłączonych do sieci					
	wodociągowej			kanalizacyjnej		
rok	2020	2021	2022	2020	2021	2022
wieś	86,6	86,7	86,0	23,8	23,7	23,5
miasto	99,6	99,6	99,6	81,0	80,6	80,6
OGÓŁEM	92,1	92,2	91,8	48,2	48,1	47,7

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS; stan na lata 2020-2022.

Tabela 12. Procent ludności korzystających z instalacji gazowej w Gminie Lwówek Śląski.

	Procent osób korzystających z instalacji gazowej		
	2020	2021	2022
wieś	1,4	1,5	1,2
miasto	85,1	89,7	88,4
OGÓŁEM	92,1	92,2	91,8

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS; stan na lata 2020-2022.

Tabela 13. Długości sieci rozdzielczej na 100 km² w Gminie Lwówek Śląski

	Długości sieci rozdzielczej na 100 km ² podana w km			
	rok	2020	2021	2022
sieć wodociągowa	wieś	71,1	71,1	74,1
	miasto	250,5	252,3	276,4
sieć kanalizacyjna	wieś	20,1	20,1	20
	miasto	222,2	223,4	224,2
sieć gazowa	wieś	3,7	3,7	bd
	miasto	159,8	159,8	bd

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS; stan na lata 2020-2022.

Tabela 11, Tabela 12 oraz Tabela 13 wskazują na wyraźne dysproporcje pomiędzy miastem a wsią w dostępie do infrastruktury komunalnej. Osoby zamieszkujące wieś mają utrudniony dostęp do wodociągu, kanalizacji oraz instalacji gazowej.

Osoby w trudnej sytuacji życiowej mogą korzystać z oferty Miejsko–Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lwówku Śląskim, która składa się ze świadczeń pieniężnych i niepieniężnych. Potrzeby takich osób najczęściej wynikają z:

- ubóstwa;
- sieroctwa;
- bezdomności;
- bezrobocia;
- niepełnosprawności;
- potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności;
- długotrwałej choroby;
- bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego (zwłaszcza w rodzinach wielodzietnych i niepełnych);
- braku umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze;
- trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy;
- alkoholizmu lub narkomanii;
- trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego;
- zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej;
- klęski żywiołowej bądź ekologicznej;
- innych okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy społecznej.

3.5. Rodziny

Rodzina jest fundamentalną jednostką społeczeństwa i odgrywa w nim niezwykle ważną rolę. Z punktu widzenia społecznego, rodzina to grupa ludzi, którzy łączą się ze sobą na różne sposoby, aby tworzyć wspólną jednostkę życiową. Właściwie funkcjonująca rodzina jest podstawą do zaspokajania podstawowych potrzeb jej członków. Dzieci czerpią wzorce z rodziny i znajdują w niej pierwsze autorytety. Nawet pojedyncze elementy wychowawcze mają ogromny wpływ na rzesze przyszłych pokoleń.

Aby rodzina funkcjonowała we właściwy sposób, niezbędne są w niej takie elementy jak m.in. odpowiednie warunki mieszkaniowe i finansowe, dostęp do leczenia, szkolnictwa, dóbr kulturalnych itp. Brak spełnionego przynajmniej jednego z warunków prowadzi do dysfunkcji rodziny.

Oprócz powyższych, na funkcjonowanie rodziny mają wpływ również uwarunkowania zewnętrzne. Można do nich zaliczyć m.in. sytuację ekonomiczną kraju, regionu, powiatu czy gminy. Kluczowe jest również bezrobocie. To ono w znaczącym stopniu rzutuje na rodzinę. Spadające bezrobocie poprawia sytuację rodzin, dostarczając potrzebnych środków finansowych oraz ograniczając patologie takie jak alkoholizm, kradzieże, przemoc. Ponadto obniżone bezrobocie pozwala również niwelować problemy opiekuńczo-wychowawcze oraz zmniejszać ilość skrajnych przypadków izolowania dzieci od rodziny w placówkach opiekuńczo-wychowawczych i rodzinach zastępczych. Praca, zapewniając środki finansowe, pozwala również na odpowiednią edukację dzieci, które później mogą łatwiej znaleźć pracę, stawiając granicę ubóstwu.

Rodziny wciąż potrzebują wsparcia, co potwierdza się w ich bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, funkcjonującej Niebieskiej Karcie skierowanej do osób dotkniętych przemocą w rodzinie oraz kierowaniu dzieci do placówek opiekuńczo-wychowawczych i rodzin zastępczych. W Gminie Lwówek Śląski w roku 2021 **liczba osób bezrobotnych wyniosła 371, a rok później** było ich **48 mniej**. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lwówku Śląskim oferuje pomoc dla rodzin z zakresu świadczeń takich jak zasiłki rodzinne i dodatki do zasiłków rodzinnych, becikowe, świadczenie rodzicielskie, świadczenie „Za życiem”, dodatki mieszkaniowe, świadczenie wychowawcze 500+, świadczenie „Dobry start” 300+, pomoc w zakresie dożywiania. W 2022 roku **liczba rodzin objętych pomocą społeczną wyniosła 226**, w tym 32 rodziny z dziećmi. **Zasiłki rodzinne** na dzieci otrzymało **200 rodzin** (460 dzieci). Ze świadczenia 500+ w Gminie Lwówek Śląski w 2021 skorzystało 2294 dzieci.

Tabela 14. Dzieci w ośrodkach opiekuńczo-wychowawczych i rodzinach zastępczych.

Liczba dzieci przebywających w:	2019	2020	2021	2022
ośrodkach opiekuńczo-wychowawczych	9	1	4	2
rodzinach zastępczych	21	33	17	35

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych z MGOPS Lwówek Śląski.

Jak wynika z powyższej tabeli, liczba dzieci w rodzinach zastępczych na przestrzeni lat nie maleje, a nawet rośnie. Aktualnie 2 dzieci z Gminy przebywa w **ośrodkach opiekuńczo-wychowawczych** oraz 35 dzieci w **rodzinach zastępczych**.

3.6. Zasoby i warunki mieszkaniowe

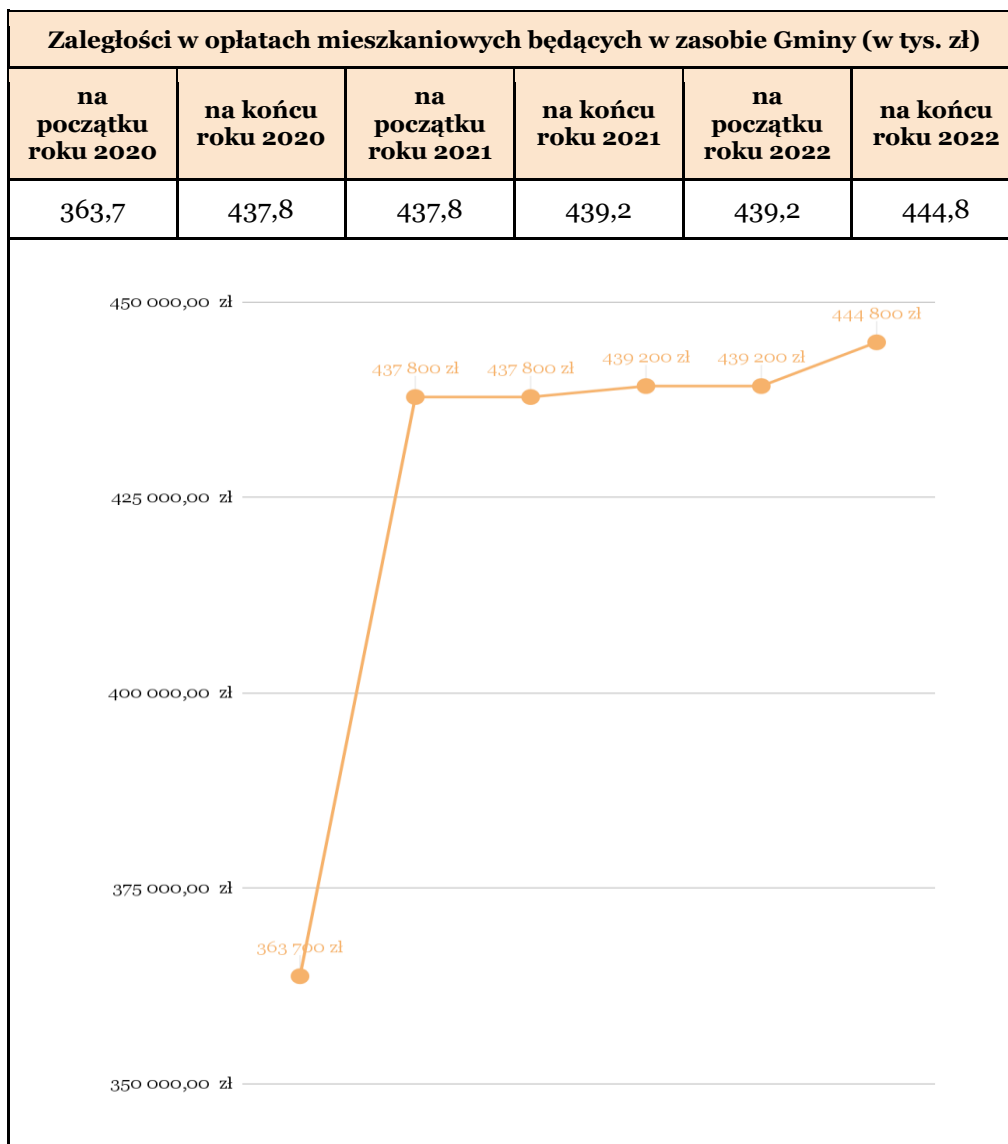
Gmina Lwówek Śląski posiada w swoich zasobach lokale mieszkalne, które wynajmuje najbardziej potrzebującym mieszkańcom. Liczba tych mieszkań zmniejsza się ze względu na ich wykupywanie przez najemców. Średni czas oczekiwania na mieszkania socjalne wynosi ponad 4 lata i jest wartością z tendencją wzrostową. Problem ten jest potęgowany przez niewystarczające środki finansowe na budowę lub adaptację nowych budynków. Pod koniec roku 2022 na mieszkanie z zasobów gminy oczekiwało 55 osób. Osoby zamieszkujące Gminę i znajdujące się w trudnych warunkach mieszkaniowych mogą również ubiegać się o pomoc finansową w celu poprawy tych warunków. Tabela 15 prezentuje zasoby mieszkaniowe Gminy Lwówek Śląski, natomiast Tabela 16 zaległości w opłatach mieszkaniowych będących w zasobie gminy.

Tabela 15. Zasoby mieszkaniowe Gminy Lwówek Śląski

Zasoby mieszkaniowe	2020	2021	2022
Mieszkania	237	212	183
Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania w m²	45	45	bd
Liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych	733	626	665
Liczba lokali socjalnych	49	49	49

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: Statystyczne Vademecum Samorządowca, GUS, Raporty o stanie Gminy i Miasta Lwówek Śląski za lata 2020, 2021, 2022.

Tabela 16. Zaległości w opłatach mieszkaniowych będących w zasobie Gminy Lwówek Śląski.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Raportów o stanie Gminy i Miasta Lwówek Śląski za 2020-2022.

Zarówno w roku 2020, 2021, jak i 2022 były prowadzone prace remontowe mieszkań komunalnych. Plan realizacji budżetu na gospodarkę mieszkaniową Gminy i Miasta Lwówek Śląski za rok 2022 zakładał 1 597 955,23 zł, a jego wykonanie objęło 74,67% tej kwoty, wynosząc 1 193 159,42 zł. Za rok 2022 Gmina otrzymała dochody z tytułu czynszu, dzierżawy lub najmu w wysokości 1 164 212,82 zł. Strukturę dopłat do wydatków mieszkaniowych przedstawia Tabela 17.

Tabela 17. Wpłacone dodatki mieszkaniowe w Gminie Lwówek Śląski.

Rok	2020	2021	2022
Kwota dodatków mieszkaniowych (w zł)	97 931	98 020	112 318
Liczba wypłaconych dodatków	733	626	665
Średnia kwota jednego dodatku (w zł)	133,60	156,58	168,90

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Z roku na rok wzrasta kwota wypłacanych dodatków mieszkaniowych przy jednoczesnym zmniejszeniu się liczby tych dodatków z roku 2020 na 2021 oraz niewielkim ich wzroście z roku 2021 na 2022. Średnia kwota przeznaczona na jeden dodatek z roku na rok wzrasta. Zmniejszona ilość wypłaconych dodatków jest spowodowana polepszeniem się sytuacji mieszkańców, na skutek czego liczba wniosków o dodatki mieszkaniowe powoli spada.

Tabela 18. Sytuacja mieszkaniowa Gminy Lwówek Śląski

	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba mieszkań	6 157	6 177	6 295	6 310	6 326
Liczba mieszkań w zasobie gminy (na koniec roku)	261	246	237	212	183
Liczba lokali socjalnych w zasobach gminy	45	41	49	49	49
Liczba mieszkań sprzedanych	13	15	9	25	29
Liczba wniosków złożonych na mieszkanie socjalne	85	26	23	25	33

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, Raportów o stanie Gminy i Miasta Lwówek Śląski za 2020-2022 oraz danych z Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej Lwówek Śląski.

Ogólna liczba mieszkań na terenie Gminy Lwówek Śląski wzrasta. Maleje jednak liczba mieszkań w zasobie Gminy, co jest efektem sprzedaży mieszkań, głównie na rzecz najemców. Sytuacja ta świadczy o polepszaniu się sytuacji mieszkańców, którzy wykupują mieszkania na własność lub wykazują popyt na nowe mieszkania. Lepszą sytuację mieszkańców potwierdza również zmniejszająca się na przestrzeni lat liczba wniosków składanych na mieszkanie socjalne.

Tabela 19. Bezdomni w Gminie Lwówek Śląski.

	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba osób bezdomnych	18	17	24	22	20
Koszty ponoszone na pobyt w schronisku (w zł)	36538,34	51520,00	63236,00	43992,69	79594,39

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Raportów o stanie Gminy i Miasta Lwówek Śląski za 2018-2022 oraz Sprawozdań z wykonania budżetu Gminy i Miasta Lwówek Śląski za 2018-2022.

Bezdomność w Gminie Lwówek Śląski wciąż stanowi znaczący problem. Liczba osób bezdomnych na przestrzeni 5 lat nie zmalała i oscyluje wokół 20, a koszty ponoszone na pobyt w schronisku pochłaniają sporą część budżetu Gminy.

3.7. Demografia

Tabela 20 przedstawia podstawowe dane demograficzne Gminy Lwówek Śląski.

Tabela 20. Dane demograficzne Gminy Lwówek Śląski w latach 2018-2022.

		2018	2019	2020	2021	2022
Ogółem ludność Gminy Lwówek Śląski		17 252	17 268	16 607	16 354	16 365
Ogółem liczba kobiet		8 870	8 884	8 479	8 358	8 314
L. kobiet w wieku	0-17	1 442	1 498	1 369	1 342	1 356
	18-59	4 839	4 741	4 427	4 319	4 251
	60+	2 589	2 645	2 683	2 697	2 707
Ogółem liczba mężczyzn		8 382	8 384	8 128	7 996	7 932
L. mężczyzn w wieku	0-17	1 519	1 523	1 462	1 437	1 452
	18-64	5 677	5 598	5 338	5 176	5 066
	65+	1 186	1 263	1 328	1 383	1 414

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS oraz danych Urzędu Gminy i Miasta Lwówek Śląski.

Liczba mieszkańców Gminy Lwówek Śląski maleje. W roku 2022 wynosiła ona 16 246 osób. Spada również liczba osób w wieku produkcyjnym

(18-59 kobiety i 18-64 mężczyźni) przy zwiększającej się liczbie osób w wieku poprodukcyjnym (60+ kobiety i 65+ mężczyźni), co jest charakterystyczne dla **starzejącego się społeczeństwa**, które cechuje całą populację Polski.

Według danych GUS, w roku 2021 **średni wiek mieszkańców Gminy wynosił 44,7 lat** i jest nieznacznie większy od średniego wieku wszystkich mieszkańców Polski. W latach od 2002 do 2021 liczba mieszkańców Gminy zmalała o 12,7%. W roku 2022 odnotowano 125 żywych urodzeń i 234 zgony, co daje **przyrost naturalny na poziomie -109**. Ujemne jest również **saldo migracji**, które w 2022 roku wynosiło **-35** (172 zameldowania i 207 wymeldowań).

Wyżej przedstawiona sytuacja wymaga polepszenia rynku pracy, który może przyciągać nowe i młode osoby, zatrudnianie opiekunek środowiskowych dla osób starszych, pomaganie w pozyskaniu miejsca w Zakładzie Opiekuńczo-Lecznicznym (ZOL) lub Domu Pomocy Społecznej (DPS). Koszty pobytu w DPS ponosi najczęściej przebywający (jednak nie więcej niż 70% swojego dochodu (najczęściej emerytury lub renty)) lub jego najbliżsi. Jeśli 70% dochodu nie wystarcza na pokrycie kosztów pobytu, DPS zwraca się o pokrycie brakującej kwoty do rodziny przebywającego lub gminy, z której pochodzi.

Tabela 21. Osoby umieszczone w DPS

	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba osób umieszczonych w DPS	1	0	2	2	1
Koszt utrzymania osób ponoszony przez Gminę Lwówek Śląski	320984,79	392722,57	446559,76	469030,88	504308,09

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdań z wykonania budżetu Gminy i Miasta Lwówek Śląski za 2018-2022 oraz danych z Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej Lwówek Śląski.

3.8. Bezrobocie i rynek pracy

Analizując rynek pracy, należy nadmienić, że składa się on z trzech elementów. Są nimi:

- zasoby kapitału ludzkiego i jego wykorzystanie;
- podział pracowników na pracujących w poszczególnych sektorach gospodarki narodowej;
- wielkość i struktura bezrobocia.

Rynek pracy pełni dwie kluczowe funkcje w gospodarce. Jest możliwością uzyskania dochodu dla osób poszukujących pracy (podaż), a także jest źródłem pracy – czynnika wytwórczego dla firm zgłaszających popyt na pracę. To właśnie pieniądze pozyskane za wykonaną pracę są podstawowym źródłem utrzymania znaczącej większości ludzi.

Tabela 22. Bezrobotni i pracujący w Gminie Lwówek Śląski.

		2019	2020	2021	2022
Pracujący	Ogółem	2883	2963	3040	bd
	Kobiety	1559	1524	1613	bd
	Mężczyźni	1324	1439	1427	bd
Bezrobotni zarejestrowani	Ogółem	482	508	371	323
	Kobiety	266	281	200	173
	Mężczyźni	216	227	171	150
W tym długotrwale bezrobotni		221	244	179	145
Stopa bezrobocia ogółem		10,9	11,6	8,50	9,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS oraz Sprawozdań z wykonania budżetu Gminy i Miasta Lwówek Śląski za 2018-2022 oraz danych z Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej Lwówek Śląski.

Bezrobocie w Gminie Lwówek Śląski od roku 2020 zmalało. Maleje również liczba bezrobotnych długotrwale. Jest to pozytywny przejaw, na który bez wątpienia wpływ mają powstające nowe przedsiębiorstwa.

Z danych GUS wynika, że saldo migracji wewnętrznych dla Gminy Lwówek Śląski utrzymuje się na ujemnym poziomie (w 2021 roku -82, w 2022 roku -42). Porównując rok 2021 z rokiem 2022, można dodatkowo stwierdzić, że liczba osób odpływających na pobyt stały z Gminy się zmniejszyła (z 249 na 206), a liczba osób napływających na pobyt stały utrzymuje się na podobnym poziomie (167 w roku 2021 do 164 w roku 2022).

Jednym z częstych powodów odpływów jest zwykle poszukiwanie pracy. Tym, co mogłoby zatrzymać obecną ludność i przyciągnąć nową do Gminy Lwówek Śląski, mogą być nowe miejsca pracy.

3.9. Edukacja i wychowanie

W roku szkolnym 2021/22 na terenie Gminy i Miasta Lwówek Śląski istniały 2 publiczne przedszkola oraz 4 publiczne szkoły podstawowe, a ponadto 2 szkoły podstawowe i jedno przedszkole, dla których Gmina nie jest organem prowadzącym.

Tabela 23. Szkolnictwo w Gminie Lwówek Śląski

Placówka	Dane	2019	2020	2021	2022
Szkoly podstawowe	Liczba ogółem	11	11	10	bd
	Liczba oddziałów	102	104	102	bd
	Liczba uczniów	1235	1240	1260	bd
	Liczba absolwentów	189	171	171	bd
	Liczba uczniów na jeden oddział	12	12	12	bd
Szkoly ogólnokształcące	Liczba ogółem	2	2	2	bd
	Liczba oddziałów	13	14	14	bd
	Liczba uczniów	308	325	330	bd
	Liczba absolwentów	75	66	61	bd
	Liczba uczniów na jeden oddział	24	23	24	23
Zasadnicze szkoły zawodowe, szkoły branżowe I i II stopnia i szkoły przysposabiające do pracy zawodowej specjalne	Liczba ogółem	5	5	5	bd
	Liczba oddziałów	18	19	22	bd
	Liczba uczniów	186	195	191	bd
	Liczba absolwentów	31	23	31	bd
	Liczba uczniów na jeden oddział	10	10	9	bd

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Na terenie Gminy istnieją zarówno szkoły publiczne, jak i prywatne. Dzięki temu uczniowie i ich rodzice mogą dostosować wybór szkoły do własnych potrzeb i preferencji.

Najmniejszy wybór uczniowie mają wśród szkół ogólnokształcących. Chcąc pozostać na terenie Gminy, są zmuszeni do wyboru jednej z dwóch szkół.

Powyższe dane wskazują na wzrost zarówno popytu na zasadnicze szkoły zawodowe, szkoły branżowe I i II stopnia i szkoły przysposabiające do pracy zawodowej specjalne, jak i na zwiększającą się liczbę oddziałów w tych szkołach.

Tabela 24. Średnie wyniki egzaminów ósmoklasistów.

Wynik	wyniki procentowe (%)								
	2020			2021			2022		
	język polski	matematyka	język angielski	język polski	matematyka	język angielski	język polski	matematyka	język angielski
gminny - obszar wiejski	51,3	39,4	47,8	51	34	bd	48,17	35,65	44,61
gminny - obszar miejski				51	37	58	50,29	44,41	61,86
powiat lwówecki	52,5	37,5	46,3	53	37	58	50,87	43,68	56,53
krajowy	59	46	54	60	48	66	60	57	67

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Raportów o stanie Gminy i Miasta Lwówek Śląski za 2020-2022.

Średnie wyniki egzaminu ósmoklasisty nie odbiegają znacząco od wyników powiatowych, jednak różnią się znacząco od wyników krajowych. Jest to sygnał i może być motywacja do podnoszenia wyników gminnych. Wyniki te decydują o późniejszej drodze naukowej i zawodowej absolwentów. W takim przypadku należy szczególnie przyjrzeć się temu problemowi i starać się wyjść mu naprzeciw.

3.10. Organizacje pozarządowe

Na terenie Miasta i Gminy istnieją następujące fundacje i stowarzyszenia:

- 1) Fundacja Wspomagająca Rozwój Wsi Dolnośląskiej „Izerskie Skarby”
- 2) Fundacja Rozwoju Dzieci „Razem” w Lwówku Śląskim
- 3) „Nie wykluczam” – Fundacja dla młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym w Młodzieżowym Ośrodku Socjoterapii i Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym w Lwówku Śląskim
- 4) Fundacja im. Św. Krzysztofa we Lwówku Śląskim
- 5) Fundacja Niemożliwe
- 6) Fundacja dla osób poszkodowanych w miejscu pracy „Jesteś jednym z nas”
- 7) Chrześcijańska Fundacja „Przystanek nadzieja”
- 8) Fundacja Pomocy Niepełnosprawnym Płakowice
- 9) Lwóweckie Towarzystwo Wędkarskie
- 10) Stowarzyszenie Na Rzecz Ofiar Wypadków Drogowych „POMOC” w Lwówku Śląskim
- 11) Regionalne Forum Kobiet „Stowarzyszenie Kupców Lwóweckich”
- 12) Stowarzyszenie „Nasza Gmina – Lwówek Śląski”
- 13) Lwóweckie Towarzystwo Regionalne
- 14) Stowarzyszenie Na Rzecz Szkół Wiejskich w Gminie Lwówek Śląski
- 15) Stowarzyszenie „Nowoczesna Wieś” Rakowice Wielkie
- 16) Stowarzyszenie Artystyczne „Artyści Dla Powiatu Lwóweckiego”
- 17) Stowarzyszenie „Srebrna Dolina”
- 18) Stowarzyszenie „Nasz Dworek
- 19) Stowarzyszenie Absolwentów i Przyjaciół Liceum Ogólnokształcącego im. H. Brodatego w Lwówku Śląskim
- 20) Stowarzyszenie Sołtysów Gminy Lwówek Śląski „Nasza Wieś”
- 21) Stowarzyszenie Na Rzecz Oświaty w Powiecie Lwóweckim
- 22) Stowarzyszenie Przyjaciół Szkoły „Jedenastka” z/s w Lwówku Śląskim
- 23) Dolnośląskie Stowarzyszenie Sportów Wodnych „Chmura”
- 24) Stowarzyszenie „Przedszkole Naszych Dzieci”
- 25) Stowarzyszenie „Rozwoju Wsi Włodzice”
- 26) Stowarzyszenie Motocyklistów „Leopolis Bikers”

- 27) Stowarzyszenie „ZSET – Nasza Szkoła”
- 28) Stowarzyszenie "Piaskowe Wzgórza"
- 29) Klub Wspinaczkowo-Rowerowy „Leo”
- 30) Stowarzyszenie „Czerwona Jarzębina”
- 31) Stowarzyszenie „Szkoła Mistrzów”
- 32) Stowarzyszenie „Białogórzanie”
- 33) Stowarzyszenie Literatury I Sztuki „Vade-Mecum”
- 34) Stowarzyszenie „Via Regia” Pieszków
- 35) Stowarzyszenie Miłośników Kultury Fizycznej – „Azyl”
- 36) Stowarzyszenie „Im-Puls”
- 37) Stowarzyszenie „Remedium”

Każde z powyższych zajmuje się odrębnymi sferami życia i zostały założone często w różnych celach, a ich mnogość obrazuje poziom zaangażowania mieszkańców w działalność pozarządową. Na terenie Gminy funkcjonuje również Uczniowski Klub Sportowy UKS Football Academy, który skupia się na szerzeniu aktywności fizycznej wśród dzieci i młodzieży.

3.11. Charakterystyka systemu pomocy społecznej

Gmina Lwówek Śląski dysponuje bardzo bogatym systemem pieniężnym oraz niepieniężnym przeznaczonym na wspieranie mieszkańców znajdujących się w trudnych sytuacjach życiowych.

Tabela 25. Świadczenia z zakresu pomocy społecznej.

Świadczenia niepieniężne	Świadczenia pieniężne
- usługi opiekuńcze, do których zaliczają się: - pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, - opiekę higieniczną, - zaleconą przez lekarza pielęgnację, - w miarę możliwości również zapewnienie kontaktów z otoczeniem, - usługi gospodarcze np.: załatwianie spraw w urzędach, pomoc w robieniu zakupów, sprząatanie, gotowanie, - usługi pielęgnacyjne np.: kąpanie, ubieranie, mycie,	- zasiłek stały; - zasiłek okresowy; - zasiłek celowy i specjalny zasiłek celowy; - zasiłek celowy na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego; - zasiłek celowy na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną;

dozowanie leków, zapobieganie powstawaniu odleżyn. - schronienie; - mieszkanie socjalne; - pobyt w domu pomocy społecznej; - posiłki; - odzież; - sprawienie pogrzebu;	
--	--

Źródło: Opracowanie własne na podstawie strony internetowej Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej Lwówek Śląski.

Do zadań ustawowych realizowanych przez MGOPS w Lwówku Śląskim należą pomoc społeczna, świadczenia rodzinne, fundusz alimentacyjny, pomoc z zakresu dodatków mieszkaniowych, świadczenia opieki zdrowotnej finansowane ze środków publicznych, przeciwdziałanie alkoholizmowi, przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, wspieranie rodziny i systemu pieczy zastępczej, wsparcie kobiet w ciąży i rodzin w ramach programu „Za Życiem”, pomoc dla obywateli Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, ochrona odbiorców energii elektrycznej.

Tabela 26. Świadczenia rodzinne i wychowawcze w Gminie Lwówek Śląski.

		2019	2020	2021	2022
Świadczenia rodzinne	Liczba rodzin otrzymujących zasiłki rodzinne na dzieci	394	302	248	200
	Liczba dzieci, na które rodziny otrzymują zasiłek rodzinny	799	666	564	460
	Wydatki ogółem (zł)	4 594 000	4 742 000	4 769 000	4 931 000
Świadczenia wychowawcze	Wydatki ogółem (zł)	11 484 020	15 175 094	14 977 805	bd

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Tabela 27 zawiera informacje dotyczące rodzin i osób korzystających z różnych form pomocy społecznej w poszczególnych latach.

Tabela 27. Korzystający z pomocy społecznej w Gminie Lwówek Śląski.

	2019	2020	2021	2022
Liczba rodzin korzystających z pomocy	267	257	239	226
Liczba osób w rodzinach	469	450	400	353
Ogółem ludność Gminy Lwówek Śląski	17 268	16 607	16 354	16 365
% mieszkańców korzystających z pomocy	2,72%	2,71%	2,45%	2,16%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Raportów o stanie Gminy i Miasta Lwówek Śląski za 2019-2022.

Jak się okazuje, liczba mieszkańców korzystających z pomocy społecznej spada z roku na rok. Na przestrzeni ostatnich 5 lat zmniejsza się również udział tych osób w liczbie ludności Gminy ogółem.

3.12. Bezpieczeństwo publiczne

Bezpieczeństwo publiczne w dużej mierze warunkowane jest poprzez funkcjonowanie policji, straży miejskiej i straży pożarnej. Na terenie miasta Lwówek Śląski stacjonuje Powiatowa Komenda Policji w Lwówku Śląskim, której podlega Komisariat Policji w Gryfowie Śląskim oraz Posterunek Policji w Mirsku. Powiatowa Komenda Policji w Lwówku Śląskim funkcjonuje w określonej strukturze, którą tworzą dwa stanowiska kierownicze oraz sześć komórek organizacyjnych. Funkcjonowanie w Gminie Policji w na tym szczeblu zapewnia bezpieczeństwo mieszkańcom. Policjanci obsługujący obszar gminy dysponują sprzętem technicznym umożliwiającym codzienne patrole oraz interwencje. Nie bez znaczenia jest tu również fakt, że pod koniec roku 2022 lwówecka policja otrzymała dwa nowe radiowozy nieoznakowane oraz dwa nowe motocykle.

Również bardzo istotne znaczenie dla Miasta i Gminy ma istniejąca Straż Miejska, która dba o bezpieczeństwo mieszkańców, czuwając nad spokojem, porządkiem i ruchem drogowym. Ponadto, do jej obowiązków należą również m.in. współdziałanie z właściwymi podmiotami w zakresie ratowania życia i zdrowia obywateli, pomocy w usuwaniu awarii technicznych i skutków klęsk żywiołowych oraz innych miejscowych zagrożeń, ochrona porządku podczas zgromadzeń, imprez publicznych i uroczystości, ochrona obiektów

komunalnych i urzędów użyteczności publicznej, realizowanie postanowień Rady w sprawie utrzymania porządku i czystości na terenie Gminy czy obsługa monitoringu miejskiego.

W mieście Lwówek Śląski funkcjonuje Państwowa Straż Pożarna (PSP), ponadto na terenie Gminy funkcjonuje 7 Ochotniczej Straży Pożarnej (OSP) jednostek niewłączonych do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego (KSRG), są to:

- OSP Chmielno,
- OSP Kotliska,
- OSP Niwnice,
- OSP Płóczki Górne,
- OSP Sobota,
- OSP Włodzice Wielkie,
- OSP Zbylutów.

Na PSP Lwówek Śląski składa się Prewencja Społeczna oraz Jednostka Ratowniczo-Gaśnicza. Do dyspozycji strażaków PSP pozostaje średni samochód ratowniczo-gaśniczy, ciężki samochód ratowniczo-gaśniczy, specjalny samochód ratowniczy z podnośnikiem hydraulicznym z drabiną mechaniczną o wysokości ratowniczej 25 m, lekki samochód operacyjno-rozpoznawczy, łódź wyposażona w silnik zaburtowy. Straż pożarna to ratunek nie tylko w przypadku pożarów, ale też powodzi, którym to można przypisać duże prawdopodobieństwo występowania, sugerując się położeniem geograficznym, warunkami przyrodniczymi oraz historią (często występujące powodzie - np. w latach 1997, 2013, 2021).

3.13. Infrastruktura pomocy społecznej

Instytucja pomocy społecznej wciąż zwiększa zakres swoich zadań, odpowiadając na potrzeby płynące ze społeczeństwa. Problemy, które się pojawiają, są trudniejsze i bardziej liczne. Pomoc społeczna obejmuje nie tylko osoby w kryzysie bezdomności, osoby z problemami alkoholowymi, rodziny wielodzietne, osoby niepełnosprawne czy osoby starsze, ale również osoby zdrowe i młode, które z różnych względów nie potrafią same się utrzymać, lub które również borykają się z innymi, ważnymi dla nich problemami.

Rozpoznawaniem zjawisk rodzących zapotrzebowanie na interwencję socjalną oraz pomocą gminną w takich sytuacjach jest Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lwówku Śląskim.

Do MGOPS mogą zgłaszać się wszyscy potrzebujący (zarówno osoby pojedyncze, jak i całe rodziny:

- wielodzietni,
- ubodzy,
- sieroty,
- bezdomni,
- osoby potrzebujące pomocy z zakresu macierzyństwa, bezrobocia, niepełnosprawności,
- przewlekle chorzy,
- osoby borykające się z bezradnością w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego (zwłaszcza w rodzinach wielodzietnych i niepełnych)
- inni, którzy znaleźli się w trudnej dla nich sytuacji życiowej.

Organizacja pracy MGOPS opiera się na zasadach terytorialnego podziału Gminy i Miasta Lwówek Śląski na siedem regionów podlegających pod konkretnych pracowników i kompleksowym podejściu do problemów i zaistniałych sytuacji. MGOPS Lwówek Śląski oferuje pomoc pieniężną i niepieniężną. Do konkretnych zadań należą m.in.:

- rozpatrywanie wniosków o świadczenia;
- przyznawanie i wypłata świadczeń;
- realizacja Programu Pomocy Żywnościowej;
- nadzorowanie naboru uczestników i wolontariuszy do programów „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” oraz „Korpus wsparcia seniorów”;
- wszczynanie procedury „Niebieskie Karty”;
- udzielanie pomocy prawnej i psychologicznej.

Realizacja tych i innych zadań jest możliwa dzięki dostępnym zasobom, które umożliwiają rozwiązywanie problemów społecznych dotyczących Gminy Lwówek Śląski, są nimi:

- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej;
- Punkt Interwencji Kryzysowej;
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lwówku Śląskim;
- Powiatowy Ośrodek Rozwoju Edukacji w Lwówku Śląskim
Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Lwówku Śląskim;
- Powiatowy Ośrodek Rozwoju Edukacji w Lwówku Śląskim
i Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Lwówku Śląskim;

- Powiatowy Urząd Pracy w Lwówku Śląskim;
- Powiatowy Rzecznik Praw Konsumentów.

W powiecie lwóweckim funkcjonują dwa punkty, w których mieszkańcy mogą nieodpłatnie uzyskać pomoc prawną i poradnictwo obywatelskie, jednak proponuje się utworzenie Centrum Usług Społecznych, które pozwoliłoby na skupienie w jednym miejscu kompleksowych usług pomocy społecznej, jednocześnie poszerzając jej infrastrukturę i zakres działalności.

4. Diagnoza sytuacji społecznej

4.1. Ubóstwo, bezdomność i bezrobocie

Ubóstwo jest często stanem związanym z niskimi dochodami, które nie wystarczają na zaspokojenie podstawowych potrzeb. Jeśli ten stan się utrzymuje, jednostka jest narażona na ryzyko wykluczenia społecznego. Istnieją trzy poziomy ubóstwa:

- **niski poziom ubóstwa** — sytuacja, w której niemożliwe jest zaspokojenie potrzeb bieżących;
- **średni poziom ubóstwa** — sytuacja, w której ubóstwo dochodowe się utrwała i oprócz niskiego dochodu zauważa się tu dodatkowy problem, np. ograniczenie konsumpcji, złe warunki mieszkaniowe itp. Przy poziomie średnim pojawia się ryzyko wykluczenia społecznego. Osoby doświadczające tego poziomu nie potrafią same naprawić swojej sytuacji;
- **wysoki poziom ubóstwa** — sytuacja, w której ubóstwo dochodowe jest trwałe. Jest ono związane z ciągłym narażeniem na zjawiska patologii społecznej, ryzykiem bezdomności, złymi warunkami mieszkaniowymi, złą sytuacją rodzinną czy pogarszającym się stanem zdrowia i niskim poziomem higieny zdrowotnej. Na tym poziomie już nie występują próby samodzielnej poprawy sytuacji, a jednostki są dotknięte wykluczeniem społecznym.

Mówiąc z kolei o **bezdomności**, należy powołać się na art. 6 ust. 8 Ustawy o pomocy społecznej, która mówi, że osoba bezdomna to *osoba niezamieszkująca w lokalu mieszkalnym w rozumieniu przepisów o ochronie praw lokatorów i mieszkaniowym zasobie gminy i niezameldowaną na pobyt stały, w rozumieniu przepisów o ewidencji ludności, a także osoba*

niezamieszkująca w lokalu mieszkalnym i zameldowana na pobyt stały w lokalu, w którym nie ma możliwości zamieszkania.

Bezdomność wyraża sytuację skrajną i jest spowodowana zwykle wieloma nakładającymi się na siebie problemami takimi jak utrata pracy, uzależnienia, przemoc, eksmisja, rozpad rodziny. Oprócz tego może oczywiście wynikać z kwestii socjopsychologicznych, czyli np. świadomego wyboru w ramach sprzeciwu wobec istniejącego systemu wartości.

Bezrobocie natomiast najprościej ujmując, jest sytuacją, w której osoby zdolne do pracy jej nie podejmują. Bezrobocie nierzadko powoduje kolejne problemy społeczne takie jak rozpad rodziny, przemoc, problemy opiekuńczo-wychowawcze i brak autorytetu w oczach dzieci i współmałżonka. To z kolei sprawia, że pojawia się zagrożenie przejmowania przez dzieci negatywnych wzorców osobowych. Wzrost bezrobocia zwiększa zakres prac MGOPS, wymagając dostosowania dotychczasowych form działania do nowych potrzeb i ograniczonego budżetu.

Respondenci przeprowadzonego badania uznali, że osoby i rodziny uzyskujące niskie dochody, bezdomni oraz osoby zagrożone bezdomnością są jedną z najbardziej zagrożonych grup pod względem marginalizacji i wykluczenia społecznego. Jak się okazuje, liczba osób bezdomnych na przestrzeni 5 lat nie zmalała, a nawet wzrosła. Zwiększyły się również koszty ponoszone na pobyt tych osób w schronisku. Problem stanowi również dostępność mieszkań socjalnych, na które czas oczekiwania w Gminie Lwówek Śląski wynosi ponad 4 lata i czas ten z roku na rok się wydłuża. Patrząc na młodsze pokolenie, warto jednak podkreślić, że średnie wyniki egzaminów ósmoklasistów w Gminie nie różnią się znacząco od wyników powiatowych, co może pozytywnie wpłynąć na poradzenie sobie na lokalnym rynku pracy przez młodych ludzi. Na przestrzeni ostatnich lat bezrobocie w Gminie Lwówek Śląski zmalało, maleje również liczba osób długotrwale bezrobotnych, a wzrasta liczba osób pracujących. Niepokojące są jednak doniesienia respondentów, którzy niejednokrotnie wskazywali na brak miejsc pracy w obrębie Miasta i Gminy Lwówek Śląski. Według nich to właśnie brak perspektyw na rynku pracy przyczynia się do odpływu ludzi młodych z Gminy

Lwówek Śląski. Dane pokazują, że liczba przedsiębiorstw nowo wpisanych do REGON na terenie Gminy się zmniejsza, jednak istnieją duże przedsiębiorstwa, które mogą przynajmniej częściowo przyczyniać się do spadku bezrobocia.

4.2. Niepełnosprawność i inne choroby

Osoby z niepełnosprawnościami to osoby, których funkcjonowanie fizyczne, intelektualne, umysłowe lub sensoryczne jest długotrwale ograniczone. Codziennie napotykają na liczne przeszkody, które komplikują pełne i efektywne uczestnictwo w życiu społecznym, dlatego potrzebują wsparcia innych osób.

Niepełnosprawność oraz długotrwale i poważne choroby stanowią częste przyczyny udzielania wsparcia społecznego. Aktualnie, defamilizacja staje się powszechnym trendem, co oznacza brak opieki nad osobami starszymi, prowadząc do ich samotności lub przeniesienie opieki na instytucje publiczne.

Respondenci przeprowadzonego badania uznali za priorytetowe problemy osób z niepełnosprawnościami oraz zapewnienie lepszego dostępu do usług opiekuńczych dla osób niepełnosprawnych i chorych (np. ZOL). MGOPS Lwówek Śląski oferuje pomoc w tym zakresie. Przejawem tego jest funkcjonujący program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” czy „Korpus wsparcia seniorów”. Osoby w potrzebie mogą ubiegać się o świadczenia pieniężne, które poprawią jakość ich życia. Osoby starsze również są dobrze zaopiekowane na terenie Miasta i Gminy. Działające Lwóweckie Stowarzyszenie Seniorów „Serdeczna Dłoń” aktywizuje seniorów, zachęcając do korzystania z atrakcyjnych form wypoczynku, wychodzenia z domu, zawierania nowych znajomości i przyjaźni. MGOPS Lwówek Śląski świadczy szeroki zakres usług opiekuńczych i specjalistycznych, które mimo wszystko nie są w stanie pokryć wszystkich potrzeb dysfunkcyjnych grup osób. Usługi te skupiają się wokół kierowania do DPS, pomocy w zaspokajaniu codziennych potrzeb, opieki higienicznej, pomocy w dostarczaniu żywności,

sprzątaniu czy usług pielęgnacyjnych. Biorąc pod uwagę strukturę demograficzną Gminy, starzejące się społeczeństwo będzie wymagać coraz więcej pomocy i zaangażowania ze strony MGOPS.

4.3. Przemoc w rodzinie

Przemoc istnieje niemalże od zawsze, jednak jej charakter może różnić się w zależności od środowiska, w którym ma miejsce. Mówi się o różnych formach przemocy: fizyczna, psychiczna, seksualna, ekonomiczna oraz zaniedbanie.

Przemoc w rodzinie jest szczególnie trudnym problemem, ponieważ dotyka bliskie sobie osoby, które powinny być dla siebie największym wsparciem. Mimo że staje się ona coraz mniej tematem tabu, to nadal wiele ofiar obawia się ujawnić ten problem i prosić o pomoc ze względu na obawę przed sprawcą lub reakcją społeczeństwa.

Nie jest odkryciem, że uzależnienie alkoholowe nasila przemoc w rodzinie. Również ubóstwo i wszelkie trudności życiowe wywołujące frustrację mogą przyczyniać się do przemocy. Osoby dotknięte takimi problemami szukają możliwości wyładowania swoich emocji i nierzadko ich ofiarami zostają najbliżsi. Problem przemocy niesie za sobą bardzo poważne skutki. Dzieci i młodzież wychowywane w takiej rodzinie nie mogą rozwijać się prawidłowo. Rodzina, która powinna stanowić ostoję i wsparcie, staje się wrogiem dla jej członków. Przemoc wówczas powoduje kolejne problemy. Młodzi ludzie, starając się uniknąć przemocy obecnej w swoim domu, mogą próbować uciekać przed tą sytuacją poprzez nadmierne spożywanie alkoholu i innych substancji psychoaktywnych. Przemoc w rodzinie ma poważne negatywne konsekwencje dla procesu wychowawczego, co z kolei ma istotny wpływ na przyszłość dzieci i młodzieży.

Jak wynika z przeprowadzonego badania, respondenci uznali rodziny dotknięte problemami uzależnień i przemocy w rodzinie są najbardziej zagrożoną grupą pod kątem marginalizacji i wykluczenia społecznego. Wskazano, że na terenie Gminy do priorytetów realizacji działań do rozwiązania problemów społecznych są wsparcie asystenta rodziny dla rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi oraz stworzenie

i wspieranie systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie: poradnictwo i działania interwencyjne.

We wrześniu 2023 odbyło się pierwsze posiedzenie Zespołu ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Lwówku Śląskim, który dzięki zróżnicowanemu zespołowi pozwala na szeroką perspektywę oraz interdyscyplinarne podejście do problemu. Pomocą z zakresu przemocy w rodzinie jest również Komenda Policji oraz Straż Miejska.

4.4. Ochrona macierzyństwa lub wielodzietności

Ogólnie ujmując, wielodzietność określa rodziny z większą liczbą dzieci. W Polsce przyjmuje się, że rodzina wielodzietna to taka, do której należy przynajmniej troje dzieci.

W przeprowadzonym badaniu jedynie 3 osoby uznały wielodzietność za jedną z głównych przyczyn problemów społecznych. Nie jest to więc problem zakrojony na szeroką skalę. Rodziny zamieszkujące Gminę Lwówek Śląski mogą wnioskować o świadczenie wychowawcze 500+, świadczenie „Dobry start” 300+, pomoc w zakresie dożywiania, zasiłki rodzinne i dodatki do zasiłków rodzinnych, becikowe, świadczenie rodzicielskie czy świadczenie „Za życiem”. Zarówno liczba rodzin, jak i liczba osób korzystających z pomocy społecznej w Gminie Lwówek Śląski maleje. Dodatkowo, biorąc pod uwagę malejące bezrobocie, można uznać, że sytuacja rodzin w tym zakresie uległa polepszeniu. Wielodzietność może mieć z kolei pozytywne przełożenie na starzejące się społeczeństwo. Promowanie takiego typu rodziny jest szansą „odmłodzenia” społeczności. Duże rodziny jednak bardzo często potrzebują pomocy z OPS i instytucji państwowych, co skutkuje dodatkowym obciążeniem pracowników OPS i publicznych pieniędzy.

4.5. Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych.

Na potrzeby analizy przyjmuje się, że wspomniana bezradność dotyczy sytuacji, w których źródłem problemów są postawy i zachowania rodziców w zakresie opiekuńczo-wychowawczych oraz prowadzenia gospodarstwa domowego, a także postawy i zachowania dzieci.

Nie każda rodzina zaburzeniami wymaga pomocy z zewnątrz. Rodziny, w których tylko pojedyncze funkcje są zaburzone, często potrafi sama aktywnie przeciwdziałać i potrzeba pomocy ze strony służb społecznych, jest wówczas niewielka. Trudniejsza jest sytuacja, w której w rodzinie występuje wzmożenie trudnych sytuacji. Brak samodzielności w kwestiach opiekuńczo-wychowawczych, zarządzaniu gospodarstwem domowym czy istniejące trudności w relacjach, mogą powodować potrzebę dodatkowego wsparcia. Jednak udzielona pomoc z zewnątrz ostatecznie przyczynia się do usamodzielnienia się rodziny. Najtrudniejsza jest jednak sytuacja kiedy w rodzinie pojawia się wiele problemów opiekuńczo-wychowawczych, a jednocześnie jest ona znacząco niesamodzielna, co wymaga intensywnego zaangażowania osób trzecich, a nawet podlega nadzorowi kuratora sądowego. Taka rodzina stoi w obliczu ryzyka utraty praw rodzicielskich i przejęcia dzieci przez instytucje zapewniające opiekę zastępczą. To sytuacja, gdzie mimo licznych trudności, rodzina nie angażuje się we współpracę, co może utrudnić znalezienie rozwiązania dla dobra dzieci.

Najczęściej rodziny potrzebujące wsparcia stykają się z wyzwaniami związanymi z problemami alkoholowymi, brakiem zatrudnienia, przemocą, niepełnosprawnością lub długotrwałą chorobą. Często są to także rodziny niepełne lub wielodzietne.

Respondenci przeprowadzonego badania uznali za ważne problemy dotyczące rodziny. W Gminie Lwówek Śląski funkcjonuje Asystent Rodziny, który towarzyszy rodzinie z dziećmi w poszukiwaniu rozwiązań trudnej sytuacji życiowej z wykorzystaniem mocnych stron członków rodziny, zasobów rodziny pochodzenia i rodziny dalszej, społeczności lokalnej i zasobów instytucjonalnych. Ponadto działające Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lwówku Śląskim zajmuje się

kwestiami dotyczącymi m.in. rodzinnej pieczy zastępczej oraz rodzinami zastępczymi. W 2020 roku Rada Miejska podjęła uchwałę w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2020-2023, które celem jest wsparcie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Taka aktywność może znacząco poprawić jakość życia rodzin. Liczba dzieci przebywających w rodzinach zastępczych wzrasta, co jest zjawiskiem niepokojącym. MGOPS Lwówek Śląski stanowi niezbędną pomoc, która zapewni bieżące wsparcie dające szansę na pozostawienie dziecka w rodzinie biologicznej. Zmniejszające się bezrobocie jest również pozytywnym zjawiskiem mającym wpływ na funkcjonowanie rodziny. Dodatkowo, liczne organizacje pozarządowe mogą swoją działalnością wspierać życie rodzin (np. Fundacja „Nie Wykluczam” czy Fundacja Rozwoju Dzieci „Razem”).

4.6. Trudność w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą

Problem cudzoziemców zwykle skupia się wokół imigrantów przymusowych, którzy zmienili miejsce zamieszkania z pewnej konieczności, którą mogą być różne konflikty, klęski żywiołowe, kataklizmy czy poszukiwanie pracy i rozwój gospodarczy. Wśród cudzoziemców można wyszczególnić:

- uchodźców objętych ochroną międzynarodową;
- osoby ubiegające się o nadanie statusu uchodźcy;
- uchodźców wewnętrznych;
- przesiedleńców rozwojowych;
- przesiedleńców z powodu klęski żywiołowej lub kataklizmu;
- osoby przemywane;
- ofiary handlu ludźmi.

Obecnie szczególne znaczenie dla Polski ma kwestia imigrantów z Ukrainy, którzy uciekając przez trwającą wojnę, schronili się w Polsce. Szacuje się, że we wrześniu 2023 osób z Ukrainy przebywających na terenie Polski było nawet do 3 mln. Osoby te przebywają w różnych rejonach Polski, zrzeszając się najczęściej w dużych miastach.

Integracja cudzoziemców, która jest zadaniem pomocy społecznej, ma pomóc migrantom w usamodzielnieniu się w nowym dla nich społeczeństwie. Najczęstszą barierą dla imigrantów jest słaba znajomość języka, norm kulturowych i społecznych czy przepisów prawa. Przybywając do Polski, imigranci mogą zamieszkać w ośrodku dla uchodźców lub wystąpić do Szefa Urzędu Spraw Cudzoziemców o przyznanie środków pieniężnych na samodzielne utrzymanie się poza ośrodkiem. Jednak, kiedy w 2022 roku liczba imigrantów nagle znacząco wzrosła, byli oni przyjmowani również do prywatnych domów obywateli Polski.

*W całym województwie dolnośląskim nie znajduje się ani jeden ośrodek dla uchodźców, który mógłby być dla nich pomocą. Jednak to właśnie Dolny Śląsk znajduje się w czołówce województw z największą liczbą imigrantów przebywających w Polsce czasowo (83 tys. w roku 2023). Największą część cudzoziemców w Polsce stanowią Ukraińcy. Najbardziej popularnymi regionami wśród obywateli Ukrainy są województwa: mazowieckie – 97 tys. osób, **dolnośląskie – 68 tys.** oraz wielkopolskie – 67 tys.*

4.7. Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego

Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego dotyczą osób zwolnionych z zakładu karnego, którym udzielono wsparcia z tytułu trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego.

Ten problem społeczny nie obejmuje dużej skali osób w Gminie Lwówek Śląski. W roku 2022 pomoc społeczną z tego tytułu otrzymało 8 rodzin a w roku 2021 i 2020 po 2 rodziny. Nie jest to zatem problem powodujący znaczne obciążenie dla systemu pomocy społecznej Gminy.

4.8. Alkoholizm lub narkomania

Problem społeczny alkoholizmu i narkomanii można zdefiniować jako zespół zjawisk psychicznych lub fizycznych, powstałych w wyniku działania środków odurzających lub substancji psychotropowych na organizm człowieka. Organizm wówczas przejawia zmiany w zachowaniu lub inne reakcje fizjologiczne i psychiczne oraz uczucie potrzeby użycia substancji

w sposób ciągły, lub okresowy, aby odczuć ich wpływ na psychikę lub aby uniknąć konsekwencji ich braku.

Uzależnienie od substancji psychoaktywnych lub alkoholu stanowi bardzo poważny aspekt funkcjonowania jednostki i jest powodem niemożności pełnienia podstawowych ról społecznych. Uzależnienie od tego typu substancji jest najpoważniejszym z problemów, ponieważ prowadzi do dysfunkcji całej rodziny. Alkoholizm lub narkomania to często początek kolejnych problemów społecznych takich jak bezrobocie (choć ten proces działa w dwie strony: bezrobocie jest przyczyną alkoholizmu), ubóstwo, bezdomność, wykluczenie społeczne, pozbawienie się autorytetu w oczach innych ludzi w tym przede wszystkim dzieci czy współmałżonka.

Z przeprowadzonego badania wynika, że za główną przyczynę przemocy domowej respondenci wskazali właśnie problem alkoholizmu jednego lub obojga małżonków. Uznali alkoholizm również jako przyczynę trudnych warunków życia w Gminie Lwówek Śląski, a nawet powód zaburzonego poczucia bezpieczeństwa na terenie gminy. Z powodu alkoholizmu w roku 2022 pomoc społeczną przyznano 25 rodzinom, a w latach poprzednich – w roku 2021 i 2020 - 35 rodzinom. Na terenie Gminy funkcjonuje Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, która wspiera osoby poszkodowane przez nadużycia alkoholowe, a także przeciwdziała powstawaniu tym problemom. Osoby uzależnione mogą uczęszczać również na spotkania Klubu Abstynenta „ŚWIT” oraz otwartej 5 dni w tygodniu Poradni Leczenia Uzależnień w Lwówku Śląskim. Funkcjonujący Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii wskazuje jednocześnie na wielkość i wagę problemu, jak i na fakt zaangażowania Gminy, w tym szczególnie pomocy społecznej w problemy dotyczące uzależnień. Wszystkie te działania zapewne przyczyniły się do pozytywnej opinii respondentów na temat zmian w Gminie, wśród których pojawiło się stwierdzenie sugerujące, że bezpieczeństwo na terenie Gminy wzrosło dzięki zmniejszonej liczbie osób spożywających alkohol w miejscach publicznych. Skala problemu jest jednak duża. Gmina jest

zobowiązana do przeciwdziałania uzależnieniom. Zaniedbanie tej kwestii mogłoby niewątpliwie powodować kolejne problemy i sytuacje kryzysowe.

4.9. Klęska żywiołowa lub ekologiczna, zdarzenia losowe i sytuacje kryzysowe.

Klęskami żywiołowymi są wszystkie zdarzenia żywiołowe zagrażające bezpieczeństwu życia lub mienia większej liczby osób, lub takie, które mogą wywołać poważne zakłócenia gospodarki narodowej, w szczególności w komunikacji z powodu nadmiernych sił natury.

Takie sytuacje nie występują regularnie ani w sposób ciągły. Często ich pojawienie się jest nagłe, zaskakujące i niespodziewane, przez co trudno się na nie przygotować.

Położenie geograficzne Lwówka Śląskiego nie sprzyja pod względem występowania skutków zjawisk naturalnych. Najbardziej prawdopodobnym (co wynika również z historii) są powodzie, czyli stałe pokrycie wodą terenu, który normalnie nie jest nią pokryty. W województwie dolnośląskim powodzie występują głównie latem, kiedy odnotowuje się najbardziej obfite opady deszczu. Powodzie spowodowane w ten sposób są znacznie groźniejsze niż te występujące w wyniku roztopów wiosennych. Powodują one bowiem prawdziwe kataklizmy (np. powódź w 1997 roku). Aby zapobiegać lub przynajmniej ograniczać potencjalne skutki powodzi, Rada Ministrów przyjęła Planu Zarządzania Ryzykiem Powodziowym (PZRP) dla obszarów dorzeczy Odry, Wisły oraz Pregoly. Dodatkowym zagrożeniem są pożary. Ponad 1/4 terenu Gminy jest zalesiona i zadrzewiona, co wzmacnia problem w przypadku suszy. Bardzo atrakcyjne środowisko, które może przyciągać turystów i stanowić miejsce odpoczynku dla mieszkańców, może być jednocześnie dużym zagrożeniem.

4.10. Podsumowanie

Po dokładnej analizie sytuacji społeczno-gospodarczej w Lwówku Śląskim, można zdefiniować najważniejsze problemy społeczne:

- 1) **Liczba miejsc pracy — chociaż** na przestrzeni ostatnich lat bezrobocie spadło, to porównując ostatnie dwa lata, znów nieco wzrosło. Tendencja długoterminowa jest dobra, zapewne nie bez znaczenia pozostają tu nowo powstające przedsiębiorstwa na terenie Gminy Lwówek Śląski. Wciąż jednak potrzeba większej możliwości zatrudnienia. Na terenie Gminy Lwówek Śląski należy kontynuować działania aktywizacji bezrobotnych i rozwijać je kreując współpracę między powiatową służbą zatrudnienia a jednostkami sektora państwowego i prywatnego.
- 2) **Bezdomność, związane z nią koszty i wykluczenie społeczne — liczba** osób bezdomnych na terenie Gminy nie maleje, a koszty z nią związane na przestrzeni lat rosną. Ponieważ przyczyny bezdomności często mają zróżnicowane podłoże, na terenie Gminy Lwówek Śląski należy dalej rozwijać opiekę nad rodzinami, w których występują uzależnienia i przemoc.
- 3) **Starzejące się społeczeństwo — maleje** liczba osób w wieku przedprodukcyjnym, a wzrasta liczba osób starszych. Taka sytuacja będzie generowała koszty opieki zdrowotnej i społecznej. Dodatkowo wymagane będzie dostosowanie infrastruktury do potrzeb osób w wieku poprodukcyjnym.
- 4) **Przemoc domowa**, czyli przemoc wewnątrz rodziny, to kwestia dotycząca zazwyczaj kilku osób jednocześnie. Szkodzi ona nie tylko bezpośredniej ofierze, lecz także jej najbliższymi. W Gminie Lwówek Śląski system pomocy w tym zakresie jest bardzo rozwinięty. Funkcjonujący Zespół ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Lwówku Śląskim otacza opieką wszystkich potrzebujących. Osoby poszkodowane mogą skorzystać z porad, a także pomocy odpowiednich służb, które w razie potrzeby mają możliwość odpowiednio i szybko zareagować.
- 5) **Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych** – problem ten jest nasilony wokół rodzin, które borykają się z innymi problemami społecznymi, dlatego walka z pozostałymi problemami, szczególnie z alkoholizmem, uzależnieniami i przemocą domową pozwoli poprawić sytuację rodzin w Gminie. Sytuacja ta jednak się polepsza. Zmniejsza się liczba

rodzin korzystających z pomocy społecznej, a także sam udział mieszkańców Gminy Lwówek Śląski zasięgających pomocy społecznej w całkowitej populacji Gminy. Jest to wskaźnik świadczący o tym, że poziom życia rodzin zwiększa się.

- 6) **Alkoholizm** to poważny i skomplikowany problem społeczny. Jest zarówno przyczyną, jak i skutkiem innych problemów. Na terenie Gminy Lwówek Śląski, uwzględniając rodziny, którym przyznano pomoc społeczną, można stwierdzić, że wielkość problemu się delikatnie zmniejsza. Jednak należy pamiętać, że problem ten może mieć zdecydowanie większą skalę, ponieważ nie wszystkie osoby obarczone alkoholizmem zwracają się po pomoc. Gmina podejmuje działania niwelujące problem, które należy kontynuować.
- 7) **Ujemny przyrost naturalny — ujemny** przyrost naturalny jest konsekwencją m.in. odpływu młodych ludzi, wraz z którymi spada reprodukcja w Gminie. Jest to charakterystyczne dla starzejącego się społeczeństwa. Niedobór wzrostu naturalnego może prowadzić do niedostatków kadrowych, zwiększenia wieku przejścia na emeryturę, a w dłuższej perspektywie, nawet do kryzysu gospodarczego. Problem ten dla Gminy delikatnie wynagradza spadający odpływ mieszkańców przy utrzymującym się napływie nowych osób. Aby trend ten się zachował, należy wzmocnić atrakcyjność Gminy w kierunku dobrego miejsca do zamieszkania. Niezbędne są tu wspomniane już wcześniej nowe, atrakcyjne miejsca pracy i edukacji, a także poczucie bezpieczeństwa i atrakcyjność wizualna terenu.
- 8) **Dzieci wychowujące się poza rodziną biologiczną** – niepokojąca jest wzrastająca liczba dzieci, które są separowane od swojej rodziny biologicznej. Jest to m.in. związane z bezrobociem i innymi problemami, przez które dzieci i młodzież nie mają możliwości prawidłowego rozwoju w rodzinie.

Rozwiązanie wszystkich problemów wymaga współpracy mieszkańców z władzami Gminy, a także innymi instytucjami państwowymi i prywatnymi. Zapewnienie miejsc pracy, atrakcyjnej oferty edukacyjnej oraz opieki dla osób starszych, a także dalsze przeciwdziałanie alkoholizmowi może skutecznie hamować występowanie wielu problemów społecznych.

5. Analiza SWOT

Analiza SWOT jest narzędziem strategicznym zestawiającym silne i słabe strony badanej jednostki wraz z szansami i zagrożeniami występującymi w jej otoczeniu. Zaletą tej metody jest jej kompleksowość i szerokie spektrum analizy, która pozwala na usystematyzowanie wiedzy dotyczącej aktualnego stanu jednostki. Na jej podstawie możliwe jest opracowanie konkretnej strategii działania.

Poniżej zaprezentowane zostały wyniki analizy SWOT dla Gminy Lwówek Śląski na podstawie zebranych danych w kontekście problemów społecznych.

Tabela 28. Analiza SWOT Gminy Lwówek Śląski w kontekście problemów społecznych.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
1. Atrakcyjne położenie geograficzne i jego korzystne znaczenie dla rozwoju turystyki. 2. Atrakcyjne elementy architektoniczne. 3. Zabytki historyczne na terenie Gminy. 4. Duża aktywność ze strony mieszkańców i ich zrzeszanie się w licznych organizacjach. 5. Istniejące instytucje kulturalne (Ośrodek Kultury, Lwówecka Biblioteka Publiczna). 6. Oferta placówek edukacyjnych dla dzieci i młodzieży – możliwość nauki na terenie Gminy od przedszkola do szkoły średniej. 7. Istnienie szkół gwarantujących konkretny zawód. 8. Siedziba powiatowa na terenie Gminy. 9. Komenda Powiatowa Policji na terenie Gminy. 10. Powiatowa Komenda Straży Pożarnej na terenie Gminy. 11. Programy aktywizujące dla osób starszych. 12. Działanie programów pomocowe dla rodzin. 13. Działanie programów pomagających osobom bezrobotnym. 14. Działanie programów pomagających osobom z problemami alkoholowymi 15. Istnienie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie na terenie Gminy.	1. Lokalizacja Gminy z daleko od większych, ważnych miast Polski. 2. Depopulacja – ujemny przyrost naturalny. 3. Ujemne saldo migracji. 4. Starzejące się społeczeństwo. 5. Niewystarczająca liczba miejsc pracy. 6. Odpływ ludności w celu edukacji w szkołach wyższych. 7. Odpływ ludności spowodowany poszukiwaniem pracy i mieszkania. 8. Długi czas oczekiwania na mieszkania socjalne. 9. Duża liczba osób długotrwale pozostających bez pracy. 10. Ograniczony dostęp do sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej dla mieszkańców wsi. 11. Brak komunikacji miejskiej na terenie miasta i gminy. 12. Wzrost bezrobocia w roku 2022 do 2021. 13. Wzrastająca liczba dzieci w rodzinach zastępczych. 14. Występujący problem alkoholizmu wśród mieszkańców. 15. Występujący problem bezdomności wśród mieszkańców. 16. Bezradność mieszkańców w kwestiach opiekuńczo-wychowawczych.

16. Inwestowanie w Rozwój Gminy. 17. Spadek bezrobocia na przestrzeni lat. 18. „Lwóweckie Lato Agatowe”	
SZANSE	ZAGROŻENIA
1. Rosnące zainteresowanie podróżami krajowymi wśród Polaków. 2. Dotacje krajowe na zadania związane z turystyką. 3. Nowe rozwiązania i udogodnienia prawne. 4. Wsparcie systemu rodzinnej pieczy zastępczej ze strony rządowej. 5. Możliwość wydłużenie pobytu osób pełnoletnich w pieczy zastępczej do 25 roku życia w celu lepszego przygotowania do usamodzielnienia. 6. Możliwości uzyskiwania wsparcia finansowego z zewnątrz. 7. Rozwijająca się infrastruktura pomocowa i socjalna. 8. Możliwości pozyskania wolontariuszy i stażystów do wspomagania prac społecznych. 9. Popularyzacja „Niebieskiej Karty”. 10. Dofinansowania na różne cele z Unii Europejskiej. 11. Rozwój 12. Edukacja mieszkańców z zakresu ekologii i zmiany klimatycznej. 13. Współpraca z samorządem powiatowym, samorządem wojewódzkim oraz administracją rządową. 14. Poprawa dostępności do usług opiekuńczych.	1. Popularyzacja środków odurzających wśród coraz młodszych osób. 2. Ułatwianie dostępu do narkotyków oraz przyzwolenie społeczne na ich zażywanie. 3. Pogarszający się stan dróg. 4. Niemalące koszty utrzymania potrzebujących w domach pomocy społecznej, zakładach opiekuńczo-leczniczych czy schroniskach dla bezdomnych. 5. Rosnące koszty związane z gospodarką odpadami. 6. Ocieplanie się klimatu, ulewy, ryzyko powodzi i podtopień. 7. Susze, rosnące ryzyko pożarów. 8. Duża liczba rodzin zagrożona umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej. 9. Rosnąca popularność rodzin bezdzietnych. 10. Ryzyko marnotrawienia przez część osób świadczeń finansowych. 11. Ujemny przyrost naturalny w Polsce. 12. Odływ kadry specjalistycznej z Gminy (służba zdrowia). 13. Sezonowość pracy w turystyce. 14. Brak rozwoju komunikacyjnego między Gminą a innymi ośrodkami (szczególnie większymi miastami Polski). 15. Szara strefa zatrudniania. 16. Brak inwestowania przez przedsiębiorców w zakłady pracy na terenie Gminy. 17. Konkurencja pracownicza ze strony cudzoziemców (gł. z Ukrainy). 18. Poglębiające się starzenie społeczeństwa. 19. Bezrobocie jako cecha dziedziczna rodzin. 20. Częste zmiany w polskim prawie.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie zebranych danych

Przeprowadzona analiza SWOT pozwoliła kompleksowo ocenić wewnętrzną i zewnętrzną sytuację Gminy Lwówek Śląski. Istotne jest, aby podczas podejmowania

wszelkich działań dążyć do unikania zagrożeń, wykorzystywania szans, wzmacniania słabych stron oraz opierania się na mocnych stronach Gminy.

6. Cel Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej Lwówek Śląski

Celem działania Ośrodka jest organizacja i wykonywanie zadań z zakresu pomocy społecznej na terenie Gminy i Miasta Lwówek Śląski oraz podjęcie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin, oraz ich integracji ze środowiskiem.

7. Cele strategii w latach 2024-2033

Realizacja osobistych celów mieszkańców staje się trudna w przypadku, gdy doskwierają im różne problemy społeczne. Dla mieszkańców Gminy Lwówek Śląski są to problemy, które wynikają z analizy sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy. Aby polepszyć sytuację na terenie Gminy, ustalono poniższe cele do realizacji w latach 2024-2033.

Tabela 29. Cele Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lwówek Śląski.

CEL STRATEGICZNY NR 1:						
Przeciwdziałania bezrobocia wśród mieszkańców Gminy Lwówek Śląski						
CELE OPERACYJNE:						
1. Aktywizowanie osób bezrobotnych. 2. Wspieranie osób poszukujących pracy. 3. Zwiększanie kwalifikacji zawodowych mieszkańców						
ZADANIA	FORMA REALIZACJI	OCZEKIWANE EFEKTY	WSKAŹNIK MONITORUJĄCY	ODPOWIEDZIALNI ZA REALIZACJĘ	FINANSOWANIE	CZAS REALIZACJI
Zwiększenie aktywności zawodowej bezrobotnych	Organizacja praktyk, staży, robót publicznych, pomoc w pozyskaniu dotacji na prowadzenie własnej działalności gospodarczej	Zmniejszenie liczby osób bezrobotnych	Stopa bezrobocia na terenie Gminy	MGOPS Lwówek Śląski, PUP w Lwówku Śląskim	Środki pozyskane z UE, Fundusz Pracy	2024-2033
Informowanie na temat możliwości	Współpraca z PUP oraz szkołami	Łatwy dostęp mieszkańców do ofert pracy	Liczba komunikatów zamieszczanych	MGOPS Lwówek Śląski	Budżet MGOPS Lwówek	2024-2033

zatrudnienia	zawodowymi i branżowymi. Czerpanie bieżących informacji na temat popytu na pracę z PUP i informowanie mieszkańców, w tym uczniów m.in. przez stronę internetową, gabloty informacyjne.		na stronie internetowej i w gablotach informacyjnych		Śląski	
Podnoszenie umiejętności i kompetencji zawodowych mieszkańców	Umożliwienie odbycia szkoleń i kursów adaptujących do zawodów, na które istnieje potrzeba na lokalnym rynku zatrudnienia	Mieszkańcy Gminy posiadający kwalifikacje odpowiednie do zapotrzebowania na rynku pracy	Liczba osób biorących udział w szkoleniach i kursach.	MGOPS Lwówek Śląski we współpracy z lokalnymi pracodawcami	Środki z budżetu Gminy oraz środki pozyskane z funduszy zewnętrznych	2024-2033
CEL STRATEGICZNY NR 2:						
Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, bezdomności, ubóstwa i ich negatywnych skutków wśród mieszkańców Gminy Lwówek Śląski						
CELE OPERACYJNE:						
1. Zapobieganie pogorszeniu warunków życia społecznego i ekonomicznego osób zagrożonych bezdomnością oraz ich rodzin. 2. Zmniejszenie skali bezdomności na terenie Gminy.						
ZADANIA	FORMA REALIZACJI	OCZEKIWANE EFEKTY	WSKAŹNIK MONITORUJĄCY	ODPOWIEDZIALNI ZA REALIZACJĘ	FINANSOWANIE	CZAS REALIZACJI
Pomoc w poszukiwaniu możliwości zarobkowych dla mieszkańców w kryzysie bezdomności i zagrożonych bezdomnością	Pośredniczenie w poszukiwaniu pracy z PUP	Zmniejszona liczba osób zagrożonych bezdomnością i bezdomnych	Liczba osób bezdomnych i zagrożonych bezdomnością	MGOPS Lwówek Śląski we współpracy z PUP	Budżet MGOPS Lwówek Śląski	2024-2033
Pomoc w organizacji miejsca zamieszkania	Zwiększenie liczby mieszkań socjalnych (remont)	Poprawa warunków mieszkaniowych na terenie	Liczba mieszkań socjalnych i pobranych dodatków	Urząd Miasta i Gminy Lwówek	Środki z budżetu Gminy, środki	2024-2033

osobom potrzebującym	obecnych budynków i/lub nabywanie nowych); Pomoc w uzyskaniu dodatku mieszkaniowego	Gminy	mieszkaniowych	Śląski, MGOPS Lwówek Śląski	pozyskane z funduszy zewnętrznych	
Pomoc w znalezieniu przyczyny trudnej sytuacji i udzielanie wskazówek jej naprawienia	Udostępnienie konsultacji z pracownikami MGOPS	Zmniejszenie liczby osób narażonych na utratę stabilności społecznej	Liczba aktywności podejmowanych przez osoby objęte pomocą ze strony MGOPS (np. podejmowanie pracy, porzucenie nałogu)	MGOSP Lwówek Śląski	Budżet MGOPS Lwówek Śląski	2024-2033
Przeciwdziałanie dyskryminacji ludzi ubogich i zagrożonych wykluczeniem społecznym	Oferowanie osobom ubogim pracy socjalnej; Zapewnianie dzieciom i młodzieży niezbędnego wyposażenia do nauki; Zagwarantowanie dożywiania dzieci w szkołach; Organizowanie wypoczynku letniego i zimowego rodzinom ubogim; Przeprowadzanie pogadanek/spotkań w szkołach na temat równości wszystkich mieszkańców	Równe traktowanie wszystkich mieszkańców Gminy przez osoby o lepszej sytuacji rodzinnej, socjalnej i materialnej.	Liczba osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej	Urząd Gminy i Miasta Lwówek Śląski, PUP, organizacje pozarządowe	Środki z budżetu Gminy, środki pozyskane z UE, środki pozyskane z budżetu państwa, środki pozyskane od organizacji pozarządowych i partnerów	2024-2033
Organizowanie akcji charytatywnych na rzecz osób potrzebujących	Organizowanie pomocy w postaci np. przekazywania zabawek, ubrań, zbiórki pieniędzy	Wsparcie dla osób najuboższych	Liczba przeprowadzonych akcji charytatywnych	Urząd Miasta i Gminy Lwówek Śląski, MGOPS Lwówek Śląski, organizacje pozarządowe	Brak dodatkowych nakładów pieniężnych	2024-2033

CEL STRATEGICZNY NR 3: Wsparcie procesu integracji społecznej osób niepełnosprawnych i chorym przewlekle oraz udzielanie pomocy osobom starszym w ich codziennych wyzwaniach życiowych.						
CELE OPERACYJNE: 1. Podnoszenie aktywności zawodowej i społecznej osób z niepełnosprawnościami i chorych przewlekle. 2. Aktywizacja życia społecznego osób starszych.						
ZADANIA	FORMA REALIZACJI	OCZEKIWANE EFEKTY	WSKAŹNIK MONITORUJĄCY	ODPOWIEDZIALNI ZA REALIZACJĘ	FINANSOWANIE	CZAS REALIZACJI
Podnoszenie świadomości społecznej na temat osób niepełnosprawnych	Promowanie wolontariatu; Realizacja programów uświadamiających w placówkach oświaty podnoszących świadomość dzieci i młodzieży; Informacje na stronach internetowych	Zwiększona świadomość mieszkańców dotycząca niepełnosprawności	Liczba osób zgłaszających się do prac wolontariackich	Wydział Organizacyjny (Oświata)	Środki z budżetu Gminy	2024-2033
Wspieranie osób z niepełnosprawnościami w podejmowaniu pracy zawodowej	Informowanie o ofertach pracy stosownych do możliwości osób niepełnosprawnych	Aktywizacja zawodowa osób z niepełnosprawnościami	Liczba zatrudnionych osób niepełnosprawnych	PUP, MGOPS Lwówek Śląski	Brak dodatkowych nakładów pieniężnych	2024-2033
Ułatwienie poruszania się osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym i starszym	Dostosowywanie infrastruktury architektonicznej na terenie Gminy do możliwości osób niepełnosprawnych, przewlekle chorych i starszych (montaż wind, podjazdów, obniżony dzwonek do drzwi itp.)	Zwiększona samodzielność osób niepełnosprawnych, chorych przewlekle i starszych	Liczba rozwiązań architektonicznych dostosowanych do osób z ograniczeniami na terenie Gminy	Wydział Inwestycji i Rozwoju Gminy Lwówek Śląski	Środki z budżetu Gminy i Miasta Lwówek Śląski, dofinansowanie UE	2024-2033
Organizowanie różnorodnych i aktywnych form	Pozyskanie wolontariuszy; Realizowanie	Aktywizacja społeczna osób	Liczba osób biorących udział w programach	MGOPS Lwówek Śląski	Środki z budżetu MGOPS	2024-2033

spędzania czasu wolnego dla osób niepełnosprawnych, przewlekle chorych i starszych	programów aktywizacyjnych	niepełnosprawnych	aktywizacyjnych		Lwówek Śląski	
Zwiększenie samodzielności i zakresu poruszania się osób niepełnosprawnych, przewlekle chorych i starszych	Poszerzenie oferty rehabilitacyjnej i dostępności sprzętu rehabilitacyjnego	Zwiększona samodzielność i zakres poruszania się osób niepełnosprawnych, przewlekle chorych i starszych	Liczba osób wykorzystujących usługi rehabilitacyjne oraz sprzęt rehabilitacyjny	Placówki służby zdrowia, Wydział organizacyjny Gminy Lwówek Śląski	Środki z budżetu Gminy Lwówek Śląski, środki własne realizatorów	2024-2033
CEL STRATEGICZNY NR 4: Zapobieganie i przeciwdziałanie problemom związanym z uzależnieniami i przemocą występującą w rodzinach.						
CELE OPERACYJNE: 1. Redukowanie problemu przemocy w rodzinie i jego przyczyn. 2. Poprawa poczucia bezpieczeństwa mieszkańców. 3. Redukowanie problemu alkoholizmu i narkomanii.						
ZADANIA	FORMA REALIZACJI	OCZEKIWANE EFEKTY	WSKAŹNIK MONITORUJĄCY	ODPOWIEDZIALNI ZA REALIZACJĘ	FINANSOWANIE	CZAS REALIZACJI
Zwiększanie świadomości mieszkańców nt. negatywnych skutków uzależnień	Informacje zamieszczane na stronach internetowych, organizowanie spotkań w placówkach oświaty dla dzieci i młodzieży	Zwiększenie świadomości społecznej nt. negatywnych skutków uzależnień	Liczba osób uzależnionych (od alkoholu i innych używek)	placówki oświaty na terenie Gminy Lwówek Śląski, MGOPS Lwówek Śląski	Brak dodatkowych nakładów pieniężnych	2024-2033
Upowszechnianie "Niebieskiej Karty"	Zamieszczanie informacji dla stronie internetowej/w mediach społecznościowych	Zmniejszenie rozmiarów problemu przemocy na terenie Gminy;	Liczba założonych "Niebieskich Kart", Liczba interwencji w ramach	Urząd Miasta i Gminy Lwówek Śląski, MGOPS	Środki z budżetu Gminy Lwówek Śląski	2024-2033

	ch	Poczucie bezpieczeństwa mieszkańców Gminy	“Niebieskiej Karty”	Lwówek Śląski		
Realizowanie programów dla sprawców przemocy	Organizacja terapii i programów ukierunkowanych na zmianę zachowań	Rozumienie negatywnych skutków przemocy i zmiana zachowań sprawców	Liczba osób biorąca udział w programach	MGOPS Lwówek Śląski	Środki z budżetu Gminy	2024-2033
Realizowanie działań przez Zespół ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Lwówku Śląskim	Udzielanie pomocy wszystkim mieszkańcom dotkniętym przemocą domową	Ograniczanie problemu przemocy domowej na terenie Gminy	Liczba osób korzystająca z pomocy udzielanej przez Zespół	Zespół ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Lwówku Śląskim	Środki z budżetu Gminy, dotacje z UE i budżetu państwa	2024-2033
CEL STRATEGICZNY NR 5:						
Pomoc na rzecz rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi.						
CELE OPERACYJNE:						
1. Podniesienie jakości życia oraz poziomu funkcjonowania rodzin w Gminie. 2. Pomoc dzieciom i młodzieży w sprawach edukacyjnych i wszechstronnym rozwoju. 3. Zmniejszenie liczby dzieci przebywających poza rodziną biologiczną.						
ZADANIA	FORMA REALIZACJI	OCZEKIWANE EFEKTY	WSKAŹNIK MONITORUJĄCY	ODPOWIEDZIALNI ZA REALIZACJĘ	FINANSOWANIE	CZAS REALIZACJI
Organizowanie dostępu do bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego, terapii i mediacji.	Kontynuowanie realizowania usług w ramach Punktu Interwencji Kryzysowej; Zaangażowanie asystenta rodziny; Zaangażowanie pedagoga	Zmniejszenie się liczby trudnych sytuacji z zakresu spraw opiekuńczo-wychowawczych na terenie Gminy	Liczba osób korzystających z poradnictwa	Asystent rodziny, MGOPS Lwówek Śląski, placówki oświaty	Brak dodatkowych nakładów pieniężnych	2024-2033

	szkolnego;					
Wspieranie rodziców i opiekunów w prawidłowym wypełnianiu ról rodzicielskich	Organizowanie spotkań i konsultacji ze specjalistami z zakresu problemów opiekuńczo-wychowawczych (psycholog, pedagog)	Zwiększona liczba świadomych rodziców, którzy dbają o wypełnianie swoich ról w odpowiedni, poprawny sposób	Liczba osób uczestniczących w konsultacjach i spotkaniach	Urząd Miasta i Gminy Lwówek Śląski, pedagog szkolny,	Środki z budżetu Gminy	2024-2033
Pomoc w znajdowaniu pracy przez rodziców z rodzin mierzących się trudnościami	Organizowanie spotkań, podczas których omawiane będą najnowsze oferty pracy oraz oferowana będzie pomoc w aplikowaniu na stanowiska; Zamieszczanie ofert pracy na stronie internetowej MGOPS	Mniejsza liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej; Mniejsza liczba dzieci pozostających poza rodziną biologiczną	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej; Liczba dzieci pozostających w pieczy zastępczej	MGOPS Lwówek Śląski, PUP Lwówek Śląski	Środki z budżetu MGOPS	2024-2033
CEL STRATEGICZNY NR 6:						
Przeciwdziałanie ujemnemu przyrostowi naturalnemu						
CELE OPERACYJNE:						
1. Wzrost urodzeń na terenie Gminy 2. Redukowanie odpływów z Gminy						
ZADANIA	FORMA REALIZACJI	OCZEKIWANE EFEKTY	WSKAŹNIK MONITORUJĄCY	ODPOWIEDZIALNI ZA REALIZACJĘ	FINANSOWANIE	CZAS REALIZACJI
Zwiększanie liczby oddziałów w istniejących żłobkach	Zatrudnienie nowych opiekunów w istniejących żłobkach	Większa liczba miejsc w żłobkach dla najmłodszych	Liczba miejsc w żłobkach	Urząd Miasta i Gminy Lwówek Śląski,	Środki z budżetu Gminy	2024-2033

		dzieci		placówki oświatowe		
Utworzenie nowych oddziałów przedszkolnych	Zwiększenie liczby oddziałów w istniejących przedszkolach lub stworzenie nowych przedszkoli	Większa liczba miejsc w przedszkolach dla dzieci	Liczba miejsc w przedszkolach	Urząd Miasta i Gminy Lwówek Śląski, placówki oświatowe	Środki z budżetu Gminy	2024-2033
Poszerzenie oferty mieszkaniowej na terenie Gminy	Stworzenie korzystnej oferty zakupowej dla deweloperów/inwestorów (podatki, opłaty, czas realizacji dokumentów potrzebnych do budowy)	Większa liczba mieszkań	Liczba mieszkań na terenie Gminy	Urząd Miasta i Gminy Lwówek Śląski, przedsiębiorstwa zewnętrzne	Budżet Gminy oraz środki własne przedsiębiorstw	2024-2033
Wzbogacenie rynku pracy na terenie Gminy	Obniżanie opłat dla największych przedsiębiorstw (podatki i inne opłaty)	Większa liczba miejsc pracy	Stopa bezrobocia	Urząd Miasta i Gminy Lwówek Śląski	Budżet Gminy	2024-2033

CEL STRATEGICZNY NR 7:**Usprawnienie systemu pomocy społecznej****CELE OPERACYJNE:**

1. Zapewnienie wysokiej jakości pomocy potrzebującym.
2. Udoskonalenie działalności instytucji pomocy społecznej.

ZADANIA	FORMA REALIZACJI	OCZEKIWANE EFEKTY	WSKAŹNIK MONITORUJĄCY	ODPOWIEDZIALNI ZA REALIZACJĘ	FINANSOWANIE	CZAS REALIZACJI
Podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników MGOPS	Organizowanie szkoleń i kursów dla pracowników	Podwyższenie kompetencji zawodowych pracowników instytucji pomocy	Liczba szkoleń i pracowników biorących w nich udział	MGOPS Lwówek Śląski	Środki z budżetu MGOPS Lwówek Śląski	2024-2033

		społecznej, redukcja zjawiska wypalenia zawodowego oraz rozwijanie zawodu				
Aktualizowanie informacji na stronie internetowej	Regularna analiza i aktualizacja informacji na stronie internetowej - co najmniej dwa razy w miesiącu	Bieżące i aktualne informacje na stronie internetowej	Aktualność (i ilość nowych) informacji na stronie internetowej	MGOPS Lwówek Śląski	Brak dodatkowych nakładów pieniężnych	2024-2033

Źródło: Opracowanie własne

Aby Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych była skuteczna i przynosiła oczekiwane efekty, istotne jest dysponowanie odpowiednimi zasobami, które są w posiadaniu samorządu, państwa lub też mogą być dostarczane przez organizacje pozarządowe i instytucje zewnętrzne. Kluczowe jest także przestrzeganie zasad:

- 1) jawność życia publicznego;
- 2) odpowiedzialność za wykonywanie zadań;
- 3) wieloletnie, perspektywistyczne, ciągłe planowanie.

Strategia jest wdrażana przez wyznaczone do tego podmioty, a jej efektywność zależy od przestrzegania terminów, a także wielkości środków samorządowych, rządowych oraz dotacji pozyskiwanych z Unii Europejskiej.

8. System wdrażania, ewaluacji i monitoringu Strategii

Zgodnie z przepisem zawartym w art. 110, ust. 4 ustawy o pomocy społecznej, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lwówku Śląskim będzie koordynatorem realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Lwówek Śląski na okres od 2024 do 2033 roku.

Głównym celem ewaluacji jest ciągłe dążenie do poprawy skuteczności i efektywności podejmowanych interwencji, jak również wyjaśnianie i promowanie działań podejmowanych przez władze Gminy.

Podmioty odpowiedzialne za realizację strategii oraz te, które biorą udział w jej wdrażaniu, będą prowadzić monitoring, który polegać będzie na gromadzeniu i analizie

wszystkich informacji dotyczących wykonywanych działań. Dzięki ciągłemu zbieraniu danych, pojawiające się podczas implementacji strategii problemy mogą być szybko zidentyfikowane i rozwiązane. Monitoring obejmuje także oszacowanie wyników realizacji dokumentu. Jest to istotne dla identyfikacji osiągniętych wskaźników i rezultatów oraz porównania ich z założeniami przyjętymi w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest dokumentem dynamicznym, który uwzględnia zmiany zachodzące w społeczeństwie. Przeglądy strategiczne powinny być przeprowadzane regularnie co dwa lata. Poprzez te przeglądy możliwa jest dogłębna analiza sytuacji Gminy, pozwalając na identyfikację obszarów wymagających aktualizacji. W procesie tym należy uwzględniać zarówno nowe oczekiwania mieszkańców i społeczności lokalnej, jak i zmieniające się czynniki zewnętrzne, takie jak zmiany prawne, kwestie polityczne, ekonomiczne i społeczne. Podczas weryfikacji mogą się pojawić zupełnie nowe cele, które dotychczas nie były brane pod uwagę.